

**OBVODNÝ BANSKÝ ÚRAD
V KOŠICIACH**

**SPRÁVA
O ČINNOSTI
OBVODNÉHO BANSKÉHO ÚRADU
ZA ROK 2024**

Košice, marec 2025

OBSAH:

Predhovor

1	ORGANIZÁCIA ŠTÁTNEJ BANSKEJ SPRÁVY	6
1.1	HBÚ.....	6
	Sídlo a kontakty	
	Personálne obsadenie ku koncu hodnoteného obdobia	
1.2	OBÚ SR	6
	Sídlo a kontakty	
	Personálne obsadenie ku koncu hodnoteného obdobia	
2	ÚLOHY ORGÁNOV HLAVNÉHO DOZORU.....	7
2.1	HBÚ.....	7
2.2	OBÚ SR.....	7
3	ČINNOSŤ ORGÁNOV HLAVNÉHO DOZORU	7
3.1	Bansko-správna činnosť.....	7
3.1.1	Správne úkony.....	7
3.1.2	Riadne a mimoriadne opravné prostriedky.....	8
3.1.3	Úhrady za dobývacie priestory, úhrady za vydobyté nerasty a uskladňovanie.....	8
	<i>Úhrada za dobývacie priestory (ďalej len „DP“)</i>	
	<i>Úhrada za vydobyté nerasty (ďalej len „VN“)</i>	
	<i>Úhrady za uskladňovanie</i>	
3.1.4	Správne poplatky.....	9
3.2	Výkon hlavného dozoru.....	9
3.2.1	Inšpekčná činnosť.....	9
3.2.2	Sankcie.....	10
3.2.3	Vyšetrovanie príčin havárií a závažných pracovných úrazov.....	11
3.2.4	Niektoré aktuálne riešené problémy.....	11
3.2.5	Overovanie odbornej spôsobilosti.....	11
3.2.6	Spolupráca s inými orgánmi a organizáciami.....	12
3.2.7	Medzinárodná spolupráca.....	13
3.2.8	Prednášková činnosť.....	13

4	BANSKO-HOSPODÁRSKY VÝVOJ	13
4.1	Uhlie.....	14
4.2	Ropa a zemný plyn.....	14
4.3	Rudy.....	15
4.4	Nerudné suroviny.....	15
4.4.1	Magnezit.....	15
4.4.2	Soľ.....	16
4.4.3	Stavebný kameň.....	17
4.4.4	Štrkopiesky a piesky.....	17
4.4.5	Tehliarske suroviny.....	17
4.5	Vápence a cementárske suroviny.....	18
4.5.1	Vápence pre špeciálne účely.....	18
4.5.2	Vápence vysokopercenčné.....	18
4.6	Ostatné suroviny.....	18
5	BEZPEČNOSŤ PRÁCE A OCHRANA ZDRAVIA PRI PRÁCI.....	18
5.1	Vývoj pracovnej úrazovosti.....	18
5.1.1	Závažné pracovné úrazy a havárie.....	19
5.1.2	Rozbor príčin a zdrojov pracovných úrazov.....	19
5.1.3	Choroby z povolania.....	19
5.2	Banská technika a bezpečnosť práce.....	19
5.2.1	Hlbinné dobývanie.....	19
5.2.1.1	<u>Bezpečnosť podzemných diel.....</u>	<u>20</u>
5.2.1.1.1	Zvislé banské diela.....	20
5.2.1.1.2	Dlhé banské diela.....	21
5.2.1.1.3	Likvidácia vyrúbaných priestorov.....	22
5.2.1.2	<u>Dobývanie.....</u>	<u>22</u>
5.2.1.3	<u>Vetranie.....</u>	<u>23</u>
5.2.1.4	<u>Ochrana proti požiaru a výbuchu.....</u>	<u>25</u>
5.2.1.4.1	Protipožiarna ochrana v podzemí.....	25
5.2.1.5	<u>Strojné a elektrické zariadenia.....</u>	<u>25</u>

5.2.2	Povrchové dobývanie.....	27
5.2.2.1	<i>Dobývanie.....</i>	27
5.2.2.2	<i>Strojné a elektrické zariadenia.....</i>	27
5.2.3	Výbušniny.....	29
5.2.4	Sprístupnené podzemné priestory.....	29
5.2.5	Osobitné zásahy do zemskej kôry.....	30
5.2.6	Ostané činnosti vykonávané banským spôsobom.....	30
5.2.7	Vyhradené technické zariadenia.....	31
5.2.7.1	<i>Oprávnenia na činnosti na vyhradených technických zariadeniach.....</i>	31
5.2.7.2	<i>Osvedčenia revíznych technikov vyhradených technických zariadení.....</i>	31
5.2.7.3	<i>Prehľad významnejších VTZ.....</i>	31
5.3	Banská záchranná služba.....	32
6	BANÍCTVO A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	32
6.1	Odvaly, výsyvky a odkaliská.....	32
6.2	Rekultivácia plôch.....	33
6.3	Ochrana povrchu.....	34

PREDHOVOR

Obsahom správy o činnosti Obvodného banského úradu v Košiciach za rok 2024, ako špecializovaného orgánu štátnej banskej správy, je sumarizácia údajov zo správ o vykonanej banskej činnosti resp. činnosti vykonávanej banským spôsobom, trhacích prác a inej banskej činnosti, pri výkone inžiniersko - geologického prieskumu, razenia podzemných priestorov a pívnic, prác na udržiavaní jaskýň v bezpečnom stave, strojnom vŕtaní na rôzne účely a pri používaní vybraných banských zariadení a vyhradených technických zariadení pri vyššie uvedených činnostiach od organizácií, ktoré takúto činnosť vykonávajú v obvode pôsobnosti vymedzenou vyhláškou MH SR č. 146/2020 Z.z., ktorou sa určujú obvody pôsobnosti obvodných banských úradov v znení vyhlášky 313/2020 Z.z. zmysle § 5a zákona SNR č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušnínach a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov.

Správa je prehľadne rozdelená na textovú a tabuľkovú časť a vo vybraných ukazovateľoch porovnáva dáta z predchádzajúcich 5 –tich rokov. Je určená subjektom, ktoré prichádzajú do styku s ochranou a využívaním nerastného bohatstva, ďalšou banskou činnosťou, činnosťou vykonávanou banským spôsobom, výrobou a používaním výbušnín na trhacie práce a pyrotechnických výrobkov, ako aj so zariadeniami používanými v súvislosti s vymenovanými činnosťami.

Z dôvodu zmeny pôsobnosti obvodných banských úradov, správa obsahuje aj základné údaje o činnosti Obvodného banského úradu v Spišskej Novej Vsi, do obvodu pôsobnosti ktorého aktuálne patrí okres Bardejov.

Plán hlavných úloh za rok 2024 bol zo strany Obvodného banského úradu v Košiciach splnený.

Zdar Boh!

Ing. Juraj Mihalík
predseda úradu

Košice, 14. marec 2025

Obvodný banský úrad Košice

1 ORGANIZÁCIA ŠTÁTNEJ BANSKEJ SPRÁVY

1.1 HBÚ

Sídlo a kontakty

Personálne obsadenie ku koncu hodnoteného obdobia

1.2 Obvodný banský úrad Košice

Sídlo: Timonova 23, Košice 040 01, tel.: 055/6250355, 055/7296506

e-mail: obuke@obuke.sk

mobil predsedu úradu: 0915 915 788, e-mail: predseda@obuke.sk

Personálne obsadenie v priebehu roku 2024 bolo nasledovné:

Ing. Juraj Mihalík – predseda úradu

Ing. Marek Forrai – hlavný banský inšpektor

Ing. Vladimír Lukačín – obvodný banský inšpektor

Ing. Agáta Řezaninová – obvodný banský inšpektor

Ing. Peter Uličný – obvodný banský inšpektor

Ing. Rút Máziková – obvodný banský inšpektor

Ing. Jana Korfantová – obvodný banský inšpektor

Ing. Milan Bencko – obvodný banský inšpektor

Ing. Alžbeta Pustová – obvodný banský inšpektor

Ing. Tomáš Huszár – obvodný banský inšpektor

Ing. Ema Papáčová – obvodný banský inšpektor

Ing. Miroslav Mihalik – obvodný banský inšpektor

Ing. Samuel Štefan – obvodný banský inšpektor

Katarína Krausová – samostatný referent

Mgr. Marcela Tribulová – samostatný referent

Vecná pôsobnosť Obvodného banského úradu (ďalej len „OBÚ“) v Košiciach resp. (ďalej len „úrad“), tak ako aj ostatných obvodných banských úradov je určená § 41 zákona SNR č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušnínach a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 51/1988 Zb.“). Miestna pôsobnosť OBÚ v Košiciach, tak ako aj ostatných obvodných banských úradov je určená vyhláškou MH SR č. 146/2020 Z. z. v znení neskorších predpisov, z dôvodu ktorej sa v tejto správe nachádza aj činnosť OBÚ v Spišskej Novej Vsi.

2 ÚLOHY ORGÁNOV HLAVNÉHO DOZORU

2.1 HBÚ

spracované HBÚ so sídlom v Banskej Štiavnici

2.2 OBÚ v Košiciach

OBÚ v Košiciach pri výkone hlavného dozoru postupuje hlavne:

- podľa zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov
- podľa zákona č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov a kompetencií vymedzených v § 41
- podľa zákona č. 58/2014 Z. z., o výbušninách, výbušných predmetoch a munícií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- podľa zákona č. 261/2002 Z.z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- podľa zákona č. 514/2008 Z. z. o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov
- podľa zákona č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon)
- podľa zákona č. 258/2011 Z. z. o trvalom ukladaní oxidu uhličitého do geologického prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- podľa zákona č. 124/2006 o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov
- podľa zákona č. 200/2022 Z. z. o územnom plánovaní
- podľa zákona č. 211/2010 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov
- podľa zákona č. 9/2010 Z.z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov
- podľa zákona č. 85/1990 Zb. o petičnom práve v znení neskorších predpisov

a k nim vydaným nariadeniam vlády, vyhlášok a smerníc, ako aj interných dokumentov Hlavného banského úradu so sídlom v Banskej Štiavnici.

3 ČINNOSŤ ORGÁNOV HLAVNÉHO DOZORU

3.1 Bansko-správna činnosť

3.1.1 Správne úkony

V roku 2024 na OBÚ v Košiciach bolo vybavených 4103 registratúrnych záznamov z celkového počtu 1430 zaevidovaných spisov, OBÚ v Spišskej Novej Vsi vybavil 41 registratúrnych záznamov z celkového počtu 29 zaevidovaných spisov.

Úrad vydal v roku 2024 banské oprávnenie 5 právnickým osobám, zrušil 3 právnickým osobám. Fyzickej osobe nebolo vydané a ani zrušené žiadne banské oprávnenie.

3.1.2 Riadne a mimoriadne opravné prostriedky

spracované HBÚ so sídlom v Banskej Štiavnici

3.1.3 Úhrady za dobývacie priestory, úhrady za vydobyté nerasty a uskladňovanie

OBÚ v Košiciach vykonával podľa zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov v spojení s nariadením vlády SR č. 50/2002 Z.z. o úhrade za dobývací priestor, úhrade za vydobyté nerasty a o úhrade za uskladňovanie plynov alebo kvapalín v znení neskorších predpisov správu úhrad za dobývacie priestory a úhrad za vydobyté nerasty. Jednotlivé operácie pri správe týchto úhrad boli zabezpečované cez Štátnu pokladnicu napojenú priamo na úrade.

Úhrada za dobývacie priestory (ďalej len „DP“)

V úradnom obvode OBÚ Košice k 31.12.2024 evidujeme 132 určených DP.

Zaplatené a priznané úhrady za DP boli vo výške 159 331,20 €, z celkového počtu 132 DP predstavovala povinnosť platby za 89 DP, ktoré boli priznané a zaplatené.

Obciam v roku 2024 bola prevedená suma 127 464,96 € a do štátneho rozpočtu za rok 2024 bolo odvedených 31 866,24 € z účtu úhrad za dobývacie priestory.

Kontroly správnosti výpočtu úhrad v priznaniach za VN v priebehu roku 2023 boli vykonané v piatich organizáciách, a to v organizácii: VSK s.r.o., za dobývací priestor „Spišská Nová Ves“ a „Spišská Nová Ves I“, dňa 25.01.2024, UND – Štrkopiesky, s.r.o. za dobývací priestor „Milhost“ a „Kráľovce“, dňa 01.02.2024, Zemplínska plavebná spoločnosť, s.r.o. za dobývací priestor „Svätuš“ a „Ladmovce I“, dňa 09.05.2024, Calmit spol. s r.o., závod Margecany za dobývací priestor „Jaklovce“, dňa 22.08.2024. Vapex, s.r.o., za dobývací priestor „Ladmovce“ dňa 24.10.2024.

Pri kontrole úhrad za DP závažné nedostatky neboli zistené, overovala sa správnosť výšky vypočítaných a uhradených platieb a termín úhrady. Penále za omeškanie úhrady za DP v roku 2024 neboli vyrubené žiadnej organizácii.

Úhrada za vydobyté nerasty (ďalej len „VN“)

Úhrady za fiškálny rok 2024 za VN predstavovali platobnú povinnosť úhrad v úradnom obvode OBÚ Košice podľa nasledujúcej tabuľky (v EUR):

IV. Q 2023	358 889,67 €
I. Q 2024	294 458,63 €
II. Q. 2024	313 209,83 €
III. Q. 2024	287 965,98 €
spolu:	1 254 524,11 €

Vyššie uvedená suma za jednotlivé štvrťroky bola poukázaná na účet Štátnej pokladnice za vydobyté nerasty a tunajší úrad previedol na účet Environmentálneho fondu za rok 2024 sumu vo výške 1 254 524,11 €.

Kontroly správnosti výpočtu úhrad v priznaniach za VN v priebehu roku 2024 boli vykonané v piatich organizáciách, a to v organizácii: VSK s.r.o., za dobývací priestor „Spišská Nová Ves“ a „Spišská Nová Ves I“, dňa 25.01.2024, UND – Štrkopiesky, s.r.o. za dobývací priestor „Milhost“ a „Kráľovce“, dňa 01.02.2024, Zemplínska plavebná spoločnosť, s.r.o. za dobývací priestor „Svätuš“ a „Ladmovce I“, dňa 09.05.2024, Calmit spol. s r.o., závod Margecany za dobývací priestor „Jaklovce“, dňa 22.08.2024. Vapex, s.r.o., za dobývací priestor „Ladmovce“ dňa 24.10.2024.

Kontrolou úhrad za VN bol zisťovaný nesúlad položiek nákladov na dobývanie, celkových nákladov a tržieb podľa hlavnej knihy, ako aj aktualizácia metodického pokynu na výpočet úhrady za VN v kalkuláciách nákladov. Úrad apeloval na priehľadnosť podávania priznaní za VN s vyznačením súčtov jednotlivých položiek, ktoré sú zahrnuté do nákladov na dobývanie a celkových nákladov. Následne organizácie vykonali opravu prepočtu priznania a jeho vysporiadanie.

Organizácie si platobnú povinnosť za VN zaplatili včas a v plnej výške.

Úhrady za uskladňovanie

V obvode pôsobnosti OBÚ v Košiciach sa nevykonáva činnosť uskladňovania plynov alebo kvapalín v prírodných horninových štruktúrach a v podzemných priestoroch, za ktorú je povinnosť platiť úhradu.

3.1.4 Správne poplatky

OBÚ v Košiciach v súlade so zákonom NR SR č. 145/1995 Z.z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov vybral v roku 2024 správne poplatky za úkony podliehajúce vyrubeniu týchto poplatkov v celkovej sume 4671,00 € a to celkom za 194 úkonov. Oproti roku 2023 je to vo finančnom vyjadrení nárast správnych poplatkov o 19,52 %, v počte spoplatňovaných úkonov je to nárast o cca 1,56 %. Väčšina týchto poplatkov bola vyrubená za vykonanie miestneho zisťovania, za skúšky a za vydanie osvedčenia alebo oprávnenia o odbornej spôsobilosti podľa banských predpisov, za vykonanie zmien údajov v banskom registri, za vydanie rozhodnutia o povolení alebo zmene banskej činnosti alebo činnosti vykonávanej banským spôsobom. Najvyššia položka správnych poplatkov v roku 2024 v sume 723 € bola vyrubená za miestne zisťovanie.

3.2 Výkon hlavného dozoru

3.2.1 Inšpekčná činnosť

V roku 2024 pri vykonávaní hlavného dozoru podľa banského zákona a zákona č. 51/1988 Zb. v znení neskorších predpisov sa vykonalo celkom 437 inšpekcií. Najviac inšpekcií bolo vykonaných pri ťažbe a úprave stavebného kameňa, vápenca, magnezitu,

štrkopieskov a pieskov, pri razení tunelov a skladovaní výbušných predmetov a munície, so zameraním na kontrolu dodržiavania bezpečnostných predpisov a bezpečnosti prevádzky.

Prehľad inšpekcií podľa druhu nerastu je uvedený v prílohe č. 26.

3.2.2 Sankcie

V súlade so zákonom č. 51/1988 Zb. pri výkone hlavného dozoru sa za porušenie predpisov ukladali pokuty, v roku 2024 boli uhradené pokuty v celkovej výške 6 540 €, ktoré boli uložené:

- organizácii ZEOCEM s.r.o. Prešovská 282/1, 094 34 Bystré, vo výške 2 000 - € slovom „dvetisíc eur“ organizácia nemala vypracovaný vnútorný predpis, v ktorom upraví pre jednotlivé stupne riadenia dodržiavanie tohto zákona a všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré upravujú bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, bezpečnosť prevádzky, ochranu pred požiarimi a pracovné podmienky pri práci s výbušninami, výbušnými predmetmi a muníciou, čo je v rozpore s § 3 ods. 4 písm. a) zákona v dobývacom priestore „Nižný Hrabovec“,
- organizácii ZAMGEO s.r.o., Šafariková 112, 048 01 Rožňava vo výške 1 500,- € slovom „tisícpäťsto eur“ za porušenie povinností vyplývajúcich z predpisov § 5 ods. 2 zákona č. 51/1988 Zb. cit.: „*Banskú činnosť, činnosť vykonávanú banským spôsobom a inú činnosť upravenú týmto zákonom, možno vykonávať na základe oprávnenia, súhlasu, opatrenia alebo povolenia vydaného alebo uloženého rozhodnutím podľa tohto zákona, banského zákona alebo podľa osobitných predpisov, **činnosť musí byť vykonávaná v súlade s rozhodnutím a dokumentáciou overenou Hlavným banským úradom alebo obvodným banským úradom v konaní o vydanie oprávnenia, súhlasu, opatrenia alebo povolenia***“. Organizácia porušila vyššie uvedené ustanovenie zákona č. 51/1988 Zb. tým, že vykonávala banskú činnosť pri ložiskovom geologickom prieskume výhradného ložiska banským dielom v prieskumnom území „Tienesgrund“ (ďalej len „PÚ Tienesgrund“) - vyzmáhanie a stabilizácia 140 m banskej chodby - štôlne Vyšná v katastrálnom území Mníšek nad Hnilcom. V prípade predmetnej činnosti sa jedná o banskú činnosť v PÚ Tienesgrund pri ložiskovom geologickom prieskume výhradného ložiska banským dielom v PÚ Tienesgrund - v štôlni Vyšná, pričom táto činnosť si vyžaduje povolenie úradu ako vecne príslušného orgánu štátnej správy podľa § 41 ods. 2 písm. b) zákona č. 51/1988 Zb. a miestne príslušného podľa § 1 písm. c) vyhlášky MH SR č. 146/2020 Z.z..
- organizácii ZAMGEO s.r.o., Šafariková 112, 048 01 Rožňava vo výške 3 000,- € slovom „tritisíc eur“ Ide najmä o nedostatky a porušenia bansko-bezpečnostného predpisu vyhlášky SBÚ č. 21/1989 Zb, zákona č. 51/1988 Zb., zákona č. 124/2006 Z.z. a to konkrétne : § 5 (Prevádzková dokumentácia) ods. 1 vyhlášky SBÚ č. 21/1989 Zb. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky pri banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom v podzemí (ďalej len vyhláška SBÚ č 21/1989 Zb.“), cit. : „*Pred začatím prác alebo činností, pre ktoré je to touto vyhláškou ustanovené, **musí sa vypracovať príslušná prevádzková dokumentácia, a to technologický postup, pracovný postup, dopravný poriadok, prevádzkový poriadok alebo pokyny na obsluhu a údržbu.***“

- fyzickej osobe Zdenkovi Feldmanovi, bytom Košice, vo výške 40,- € slovom „štyridsať eur“ v priestupkovom konaní za neoprávnený vstup do budovy v ktorej sa vykonáva banská činnosť, na územie dobývacieho priestoru „Košice“, v katastrálnom území Košice, kam je vstup zakázaný a pohybovali ste sa v priestoroch bane Bankov.

Penále z omeškania platieb za DP v roku 2024 neboli vymáhané.

Penále z omeškania platby za VN v roku 2024 boli vymáhané od organizácie EUROTALC s.r.o., so sídlom Štôľňa Elisabeth 1, 049 22 Gemerská Poloma. Výška nedoplatku bola vypočítaná na sumu 154,98 €.

Pokuty v blokovom konaní boli uložené 16 zamestnancom v celkovej sume 470,- €.

Sumár uhradených pokút v roku 2024 je uvedený v prílohe č. 27.

3.2.3 Vyšetrovanie príčin havárií a závažných pracovných úrazov

V roku 2024 sa v obvode pôsobnosti nevyskytol prípad závažného pracovného úrazu. V roku 2024 nedošlo ku žiadnej havárii.

3.2.4 Niektoré aktuálne riešené problémy

V roku 2024 bol úrad súčinný pri riešení situácie s vytekajúcou silne mineralizovanou banskou vodou do vodného toku Slaná v dobývacom priestore Nižná Slaná cez štôľňu „Marta“, ktorá sa začala raziť 27.12.2013 a reálne toto banské dielo bolo dokončené v roku 2015. Ďalšie úpravy v diele ako úprava vodnej stoky a najmä dokončenie portálu štôľne na povrchu bolo definitívne ukončené 31.10.2017. Stále prebieha vodoprávne konanie zo strany Okresného úradu Rožňava, odbor starostlivosti o životné prostredie, o vydanie kolaudačného rozhodnutia vodnej stavby „Odvodnenie ložiska sideritových rúd Nižná Slaná“.

Vypúšťania týchto vôd je stále v režime rozhodnutia tohto úradu č. sp. OU-RV-OSZP-2017/007922 z 18.10.2017, kde boli stanovené pre organizáciu Rudné bane, š. p., Kammerhofská 25, 969 01 Banská Štiavnica okrem iného aj spôsob prečisťovania vypúšťaných vôd, spôsob merania množstva a kvalitatívneho zloženia vypúšťaných vôd a ich vplyvu na kvalitu povrchových vôd vo vodnom toku Slaná, ako aj početnosť odberu vzoriek. V roku 2024 vykonali pracovníci Hornonitrianskych baní Prievidza, Hlavnej banskej záchranej stanici, o.z. v súčinnosti s Rudnými baňami, š.p. Banská Štiavnica práce na zvýšenie bezpečnosti v banskom diele Manó a práce na zabezpečenie plynulého a regulovaného odtoku banských vôd.

Úrad tiež v roku 2024 súčinil pri riešení zaistenie bezpečnosti na lúhovacom poli v dobývacom priestore „Prešov I - Solivary“ a jeho definitívnom riešení schválenou likvidáciou lúhovacích vrtov a vykonal v tomto roku niekoľko ohliadok ťažobného poľa, pričom je evidentné, že výstroj vrtov podlieha značnému skorodovaniu a oddialovaním začatia sanačných resp. likvidačných prác môže dôjsť k havárii s ekologickými následkami a ohrozeniu zdravia ľudí.

3.2.5 Overovanie odbornej spôsobilosti

Podľa vyhlášky MH SR č. 208/1993 Z.z. o požiadavkách na kvalifikáciu a overovaní odbornej spôsobilosti pracovníkov pri banskej činnosti vykonávanej banským spôsobom bolo v roku 2024 vydaných 29 osvedčení o odbornej spôsobilosti.

V roku 2024 nebolo vydané osvedčenie strelmajstra, ale zároveň bolo preskúšaných 10 strelmajstrov.

V roku 2024 nebolo vydané osvedčenie o odbornej spôsobilosti banského merača podľa § 4 ods. 3 výnosu Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 1/1993 z 20. júla 1993 o bansko-meračskej dokumentácii pri banskej činnosti a niektorých činnostiach vykonávaných bankským spôsobom.

V roku 2024 nebolo vydané žiadne rozhodnutie o potvrdení revízneho technika a odborníka na uvádzanie ťažných zariadení do prevádzky pre banskú problematiku ťažného zariadenia, ani žiadne rozhodnutie o potvrdení odborníka pre banskú časť spôsobilosti dopravného zariadenia - raziacej plošiny a jamy na prevádzku a ani rozhodnutie o potvrdení odborníka pre strojnú časť spôsobilosti dopravného zariadenia - raziacej plošiny a jamy na prevádzku. Nebolo vydané žiadne potvrdenie o spôsobilosti na vykonávanie funkcie vedúceho vetrania

3.2.6 Spolupráca s inými orgánmi a organizáciami

Oproti predchádzajúcim rokom nedošlo v rámci spolupráce s inými orgánmi a organizáciami k zmenám, úrad spolupracoval s týmito orgánmi štátnej správy a inštitúciami (s):

- Ministerstvom životného prostredia SR
(najmä v oblasti ložiskového geologického prieskumu a posudzovania vplyvov na životné prostredie),
- Ministerstvom vnútra SR
príslušnými okresnými riaditeľstvami PZ a obvodným oddeleniami PZ
(najmä v oblasti zistených priestupkov),
- so Štátnou pokladnicou
(najmä v oblasti ekonomicko – prevádzkového riadenia úradu),
- Okresnými úradmi, odbormi starostlivosti o životné prostredie,
- Slovenskou agentúrou životného prostredia Banská Bystrica a Štátnou ochranou prírody
(najmä v oblasti zabezpečovania ochrany prírody a posudzovania vplyvov na životné prostredie),
- príslušnými okresnými úradmi
(v oblasti priestupkových konaní a riešenia stretov záujmov),
- príslušnými obcami a mestami
(najmä v oblasti výkonu štátnej správy vo forme podávania záväzných stanovísk pre zriaďovanie stavieb a zariadení nesúvisiacich s dobývaním v jednotlivých chránených ložiskových územiach a DP a v oblasti územného plánovania, v oblasti výkonu samosprávy ako s účastníkmi konania pri povoľovaní banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankským spôsobom a pri určovaní ochranných pásiem pre sklady munície),
- Inšpektorátmi práce
(najmä pri možnosti prekrývania dozoru v niektorých organizáciách),
- Krajskou prokuratúrou
(najmä v súvislosti s napadnutou nezákonnosťou pri vydávaní stanovísk vo veci schvaľovania územných plánov a povoľovaní banskej činnosti),
- Technickou univerzitou - fakultou BERG Košice
(najmä pri riešení rôznych technických problémov, ďalšieho smerovania baníctva, pri organizovaní a zabezpečovaní priebehu kurzov za účelom získania odbornej spôsobilosti na funkciu „bankský merač“, pri výučbe študentov na baníckych odboroch a účasťou

na pravidelných zasadnutiach Vedeckej rady fakulty a pri zavádzaní vodíkových technológií do praxe),

- Ústavom geotechniky SAV Košice (najmä pri riešení technických problémov),
- Slovenským technickým múzeom Košice (najmä pri ochrane banských technických pamiatok),
- Odborovým zväzom pracovníkov baní, geológie a naftového priemyslu a so zástupcami zamestnancov v organizáciách podliehajúcich hlavnému dozoru (najmä v oblasti bezpečnosti a pracovných podmienok zamestnancov),
- Slovenskou obchodnou inšpekciou, Inšpektorátom Košice (v oblasti predaja a skladovania pyrotechnických výrobkov),
- Slovenskou baníckou spoločnosťou,
- Slovenskou spoločnosťou pre víťacie a trhacie práce,
- Slovenskou banskou komorou,
- Slovenským združením výrobcov kameniva,
- Združením baníckych spolkov a cechov Slovenska,
- Vyšším územným celkom Košice a Prešov (najmä v oblasti územného plánovania).

3.2.7 Medzinárodná spolupráca

V roku 2024 nebola zabezpečená spolupráca úradu so zahraničnými úradmi a organizáciami.

3.2.8 Prednášková činnosť

Úrad zorganizoval XXV. seminár ZO Slovenskej baníckej spoločnosti – ZS VTS pri Obvodnom banskom úrade v Košiciach o banských predpisoch a ich aplikácii v praxi, určený pre technikov zúčastnených na banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom, ako aj pre zamestnancov zodpovedných za činnosti podliehajúcich dozoru štátnej banskej správy. Seminár sa uskutočnil vo Vysokých Tatrách, v hoteli Sorea Trigan v dňoch 13. – 14. júna 2024.

Seminár opäť potvrdil, že takéto školenie obohacuje o nové praktické skúsenosti v rámci zdieľania sa a podáva nové informácie, ktoré prináša zmena legislatívy resp. činnosť úradu. V rámci školenia bola možnosť poukázať aj na chyby, ktoré organizácie pri výkone svojej činnosti vykonávajú.

4 BANSKO-HOSPODÁRSKY VÝVOJ

V roku 2024 bol oproti roku 2023 nasledovný bansko-hospodársky vývoj:

- ťažba gazolínu v roku 2024 nepatrne vzrástla o 0,52 % (príloha č. 5)
- ťažba zemného plynu v roku 2024 poklesla o 10,77 % (príloha č. 6)
- dobývanie rúd a výroba koncentrátov poklesla v roku 2024 o 45,71 % (príloha č. 10)
- dobývanie magnezitu a výroba koncentráту v roku 2024 poklesol o 6,76 % (príloha č. 12)
- ťažba soli sa v roku 2024 nevykonávala 0 kt (príloha č. 14)
- ťažba stavebného kameňa v roku 2024 vzrástla o 18,74 % (príloha č. 16)
- ťažba štrkov a pieskov v roku 2024 poklesla o 18,32 % (príloha č. 17)
- ťažba tehliarských surovín v roku 2024 vzrástla o 22,83 % (príloha č. 18)
- ťažba vápencov a cementárskych surovín v roku 2024 vzrástla o 398,21 %

(príloha č. 19)

- ťažba vápencov na špeciálne účely v roku 2024 poklesla o 49,86 % (príloha č. 20)
- ťažba vysokopercenčných vápencov v roku 2024 vzrástla o 2,24 % (príloha č. 21)
- ťažba ostatných surovín v roku 2024 vzrástla o 69,32 % (príloha č. 22)

4.1 Uhlie

V obvode pôsobnosti OBÚ v Košiciach sa v roku 2024 nevykonala žiadna ťažba ani prieskum ložísk uhlia.

4.2 Ropa a zemný plyn

V obvode pôsobnosti výkonu hlavného dozoru úradu organizácia NAFTA a.s. so sídlom Votrubova 1, 821 09 Bratislava (ďalej len „organizácia“), ktorá je zhotoviteľom geologických prác v spolupráci so Slovakian Horizon Energy, s.r.o. Bratislava (so 100 % majetkovou účasťou organizácie), ktorá je 100% držiteľom prieskumného územia, v roku 2024 pokračovala vo vyhľadávacom a podrobnom geologickom prieskume vyhradeného nerastu horľavého zemného plynu v prieskumnom území (ďalej len „PÚ“) „Beša“ po zmene – zmenšení rozlohy na 419,99 km².

V etape ťažobného ložiskového prieskumu organizácia v DP „Pavlovce nad Uhom I“ a DP „Žbince“ pripravovala geologické podklady pre ďalší prieskum výhradného ložiska Senné a Žbince.

Ťažba horľavého zemného plynu a gazolínu bola realizovaná na ložiskách Trhovište – Pozdišovce v DP „Pozdišovce I“, Stretava v DP „Pavlovce nad Uhom“, Senné v DP „Pavlovce nad Uhom I“, Bánovce nad Ondavou v DP „Bánovce nad Ondavou“, Žbince v DP „Žbince“, Ptrukša v DP „Kapušíanske Kľačany“. Na ložisku Moravany v DP „Moravany“ bola vykonaná dlhodobá čerpacia skúška až do 10.9.2024, ktorá sa neskôr skončila zavodením sondy.

Ťažba za rok 2024 predstavovala 17,813 mil.m³ horľavého zemného plynu a 1157 t gazolínu (príloha č.5).

Podzemné opravy sond boli vykonané na sondách Sliepkovce 3 a Senné 1.

Organizácia likvidovala vytiažené banské vody zatláčaním do podzemných priestorov po odťažení primárnych zdrojov horľavého zemného plynu na sondách Senné 13, Ptrukša 35 a Trhovište 12 v množstve 2532,99 m³.

Z hľadiska osobitných zásahov do zemskej kôry bolo organizácii vydané rozhodnutie pre chránené územie Trebišov na osobitné zásahy do zemskej kôry pre využívanie geotermálnej energie využitím vrtov Trebišov 8 až 12.

Likvidácia hlavného banského diela (sondy) bola v DP „Moravany“ na sonde Moravany 1.

Zabezpečenie hlavných banských diel (sond) pokračuje na sondách Trebišov 5R, 8, 9, 10, 11 a 12 v DP „Trebišov“ a na prieskumných vrtoch Višňov 1, Kravany 3

V roku 2024 organizácia pravidelne monitorovala zrekultivované odkalisko Moravany.

4.3 Rudy

V obvode pôsobnosti OBÚ v Košiciach bola v roku 2024 ťažba rúd nasledovná:

Pri vykonávaní banskej činnosti v banských dielach Bane Mária v DP „Rožňava I.“ a „Rožňava III.“ organizácia TRATEC s.r.o. so sídlom v Prešove na základe zmluvy s organizáciou GEMER-ORR, s.r.o. so sídlom v Bratislave. Vykonávala sa banská činnosť zameraná na odvodňovanie banských diel, čistenie a rekonštrukciu banských diel na VI. obzore, sprístupnenie banských diel, ktoré boli v predchádzajúcom období zatopené, údržbárske práce a rekonštrukcia banských diel na VI. obzore Bane Mária, na VI. obzore boli vykonané ďalšie prípravné práce za účelom sprístupňovania ložiska Strieborná žila. Taktiež táto organizácia zabezpečovala čerpanie banských vôd zo slepej jamy pod úrovňou VI. obzoru tak, aby hladina vody bola stále minimálne na úrovni 80 m pod úrovňou VI. obzoru. Vykonávalo sa aj hlbinné dobývanie a to z čelby vyrazených zátiniek na VI. Obzore čelby ložiska strieborná žila novým zosypným komínom kde bolo vydobytých 114 t suroviny. V roku 2022 začala banská činnosť – dobývanie W-Mo rúd, ktoré boli sprístupnené štôľnou v časti zlatá baňa, DP Ochtiná I. a v roku 2024 ich ťažba bola nulová (príloha č.10). Vykonávané boli iba meračské a kartografické práce a spracovanie mapových podkladov. Práce boli realizované organizácia TRATEC s.r.o. so sídlom v Prešove.

4.4 Nerudné suroviny

4.4.1 Magnezit

Magnezit sa v roku 2024 dobýval v týchto organizáciách:

V organizácii SMZ a.s., Jelšava predstavovala celková ťažba magnezitu 253,3 kt, čo je oproti roku 2023 menej o 101,9 kt.

V organizácii SLOVMAG, a.s. Lubeník sa celkovo vyťažilo 47,8 kt magnezitovej suroviny, čo je oproti roku 2023 menej o 18,6 kt.

V organizácii Gemerská nerudná spoločnosť, a.s. Hnúšťa sa vyťažilo 7 kt magnezitovej suroviny, čo predstavuje oproti roku 2023 pokles ťažby o 2,6 kt.

Celkovo bolo v roku 2024 vyťažené 308,1 kt magnezitovej suroviny.

Oproti roku 2023, keď bolo vyťažené spolu 432,2 kt, vykazuje ťažba magnezitu zníženie o 124,1 kt.

Rok 2024 znamenal aj zníženiu odbytu magnezitu.

V roku 2024 bolo vyrobených 333,9 kt koncentrátu.

Pre nepriaznivý hospodársky vývoj a negatívnu finančnú situáciu v bývalej organizácii KOMAG a.s. Košice bol uznesením Krajského súdu v Košiciach z 29.6.1999 na majetok tejto organizácie vyhlásený konkurz. Ďalšia otvárka, príprava a dobývanie výhradného ložiska na bani Bankov bola úplne zastavená ešte v roku 1999. Následne bolo povolené zabezpečovanie banských diel a lomu podľa overeného plánu. V roku 2000 bol majetok tejto organizácie ešte stále v konkurznom konaní. Vo februári 2001 na základe kúpnopredajnej zmluvy prešlo vlastníctvo tejto organizácie na organizácie SMZ Jelšava a.s. a TELESERVIS s.r.o. Bratislava. Následne po vzniku novej organizácie KOMAG m.z. KOŠICE s.r.o. a po predaji majetku organizáciou TELESERVIS s.r.o. Bratislava tejto novej spoločnosti bol vykonaný prevod DP „Košice“ na túto organizáciu s účinnosťou od 25.5. 2001. Následne

bola tejto organizácii rozhodnutím OBÚ v Košiciach č. 1127/2001 z 11.6.2001 povolená banská činnosť – zabezpečovanie banských diel a lomu podľa overeného plánu. V roku 2003 došlo k predaji majetku spoločnosti KOMAG m.z. KOŠICE s.r.o. spoločnosti MEOPTIS, a.s. a následne v roku 2004 s účinnosťou od 25.5. 2004 bol vykonaný prevod DP „Košice“ na túto organizáciu. Zároveň na túto spoločnosť prešli podľa banského zákona priamo aj všetky oprávnenia a povinnosti. V roku 2006 s účinnosťou od 21.12.2006 bol vykonaný prevod tohto DP na organizáciu Magnimex a.s. Bratislava. V roku 2011 s účinnosťou od 20.12.2011 bol vykonaný znovu prevod na organizáciu MEOPTIS, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Lachova 37.

OBÚ v Košiciach vydal v roku 2015 rozhodnutie o povolení banskej činnosti - otvárk, prípravy a dobývania výhradného ložiska magnezitu v DP „Košice“ podľa overeného plánu otvárk, prípravy a dobývania pre túto organizáciu, konkrétne sa jednalo o dobývanie magnezitu v ložiskovej časti „Medvedza“ na výstupku V-602 a v roku 2016 organizácia mala rozhodnutím OBÚ v Košiciach povolené trhacie práce malého rozsahu. Organizácia v roku 2019 vykonala na výstupku V-602 jeden odstrel, pričom bola rozpojená rúbanina o váhe 250 ton. V roku 2022 bola rozpojená rúbanina o váhe 200 ton. V rokoch 2023 a 2024 nebola vykonávaná žiadna banská činnosť. Vykonávalo sa prevádzkovanie skládky na povrchu a jej rekultivácia v dobývacom priestore na uloženie stavebného materiálu.

Zároveň ostalo naďalej v platnosti rozhodnutie OBÚ v Košiciach o povolení banskej činnosti – zabezpečenia banských diel a lomu podľa overeného „Plánu zabezpečenia banských diel, lomu a povrchových objektov DZ Bane Bankov“. Na základe toho v rokoch 2023 a 2024 boli v podzemí a na povrchu tejto bane vykonávané aj naďalej ďalšie zabezpečovacie práce (najmä prehliadky a kontroly banských diel, objektov a zariadení v podzemí a na povrchu, prehliadky a kontroly závalového pásma, čerpanie vôd, skúšky a revízie na funkčných zariadeniach, kontrolné merania banského ovzdušia, údržba, opravy a obnova zariadení, prevádzkovanie funkčnej skládky odpadov a ďalšie zabezpečovacie práce podľa overeného plánu a to najmä meranie napätovo – deformačných stavov v horninovom masíve, merania prítokov vôd, údržba telefónov a signalizácie, prehliadka územia v rámci DP, prehliadky dopravných ciest a ciest určených na chôdzu zamestnancov).

Divízný závod Bočiar vo vlastníctve organizácie SMZ, a.s. Jelšava, pokračoval vo výrobe slinkov z prachových úletov dovážaných z Jelšavy.

4.4.2 Sol'

DP „Prešov I – Solivary“

V súčasnosti je v DP „Prešov I – Solivary“ takmer neriešiteľný právny stav. DP je v súčasnosti bez oprávnenej organizácie, ktorá by bola nositeľkou práv a povinností a stále hrozia škody na životnom prostredí. Likvidačné práce neboli vykonané. Výsledky zabezpečovacích prác vykonaných v roku 2010 boli zdevastované fyzickými osobami.

Zabezpečovacie práce už nie sú vykonávané, ústia jednotlivých vrtov, nebezpečné časti podrúbaného územia nie sú označené a zabezpečené. Tlaky a deformácie v otvorených komorách – kavernách okolo lúhovacích vrtov sa prejavujú na povrchu zvyšovaním tlaku vo vrtoch a deformáciou terénu.

V roku 2016 boli organizáciou Rudné bane, š.p. Banská Bystrica vykonávané fyzické ohliadky zamerané na kontrolu plnenia časti opatrení nariadených rozhodnutím HBÚ, ktorým bolo zmenené a nahradené rozhodnutie OBÚ v Košiciach na zaistenie ochrany všeobecných

záujmov v DP „Prešov I – Solivary“ a v jeho okolí pre organizáciu Rudné bane š.p. Výsledky týchto ohliadok boli hlásené pravidelne na OBÚ v Košiciach.

Proti tomuto rozhodnutiu HBÚ podal protest prokurátor Krajskej prokuratúry Banská Bystrica. HBÚ ďalším rozhodnutím tomuto protestu prokurátora v plnom rozsahu vyhovel, zrušil svoje rozhodnutie aj rozhodnutie OBÚ v Košiciach o nariadení opatrení organizácii Rudné bane, š.p. z dôvodu vecnej nepríslušnosti.

V DP „Prešov I – Solivary“ sú v platnosti úradom nariadené opatrenia naposledy známemu vlastníkovi vrtov – organizácii EKOFARMA, s.r.o. na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky a zariadení lúhovacieho poľa (pravidelné kontroly zabezpečenia ústia jednotlivých vrtov a stavu akumuláčnych nádrží a ich zabezpečenie na zabránenie úniku soľanky do terénu). Táto organizácia je v súčasnosti nezastihnuteľná bez možnosti akejkoľvek komunikácie. V roku 2022 OBÚ Košice uverejnil začatie výberového konania o prevod DP „Prešov I – Solivary“ na inú organizáciu v Obchodnom vestníku. Do výberového konania nebol doručený žiadny návrh.

Za účelom riešenia nepriaznivej situácie v DP „Prešov I - Solivary“ sa 6.7.2022 uskutočnilo stretnutie zástupcov OBÚ Košice, Mesta Prešov, Okresného úradu životného prostredia Prešov, Slovenského technického múzea a autorky projektu – Plánu likvidácie hlavných banských diel - vrtov Ing. Viery Ježíkovej s cieľom dohodnúť spoločný postup na zabránenie ďalších škôd na životnom prostredí, stabilizácii povrchu a trvalému zamedzeniu výtokov soľanky na povrch terénu a do povrchových vôd podľa Plánu likvidácie hlavných banských diel - vrtov. Ďalšia komunikácia medzi zúčastnenými prebieha písomnou formou.

V roku 2023 bola v DP „Prešov I - Solivary“ zástupcami úradu vykonaná kontrola, kde v dvoch prípadoch bol zistený výtok soľanky. Zabezpečovacie práce nie sú dlhodobo vykonávané, v teréne sú viditeľné deformácie, ktoré naznačujú nestabilitu územia. Za účelom riešenia nepriaznivej situácie v DP „Prešov I - Solivary“ sa v roku 2023 uskutočnilo stretnutie zástupcov Mesta Prešov, HBÚ, OBÚ so zástupcami zainteresovaných organizácií, kde boli riešené postupy na zabránenie ďalších škôd na životnom prostredí.

Zástupcovia OBÚ Košice sa v novembri 2024 zúčastnili stretnutia so zástupcami Mesta Prešov, pričom bolo riešené zaistenie bezpečnosti na lúhovacom poli v DP „Prešov I – Solivary“.

DP „Zbudza“

V DP „Zbudza“ nebola v roku 2024 vykonávaná organizáciou PROROGO, s.r.o. žiadna ťažba soli ani čerpací pokus.

4.4.3 Stavebný kameň

Celková ťažba stavebného kameňa v roku 2024 bola vo výške 6716,21 kt (v roku 2023 - 5681,01 kt), t.j. oproti roku 2023 zvýšenie ťažby stavebného kameňa o 1035,2 kt, čo predstavuje zvýšenie ťažby o 15,41 %. Celkový počet zamestnancov pri ťažbe stavebného kameňa za rok 2024 bol 408 zamestnancov (v roku 2023 - 416 t.j. oproti roku 2023 sa znížil o 8 zamestnancov (príloha č. 16).

4.4.4 Štrkopiesky a piesky

Ťažba štrkopieskov a pieskov v roku 2024 oproti roku 2023 klesla o 187,5 kt (v roku 2024 – 835,9 kt a v roku 2023 – 1023,4 kt). Počet zamestnancov stúpol zo 111 na 115 t.j. o 4 zamestnancov (príloha č. 17).

4.4.5 Tehliarske suroviny

Ťažba tehliarskych hlín v roku 2024 bola vykonávaná v DP „Drienov“ a v DP „Močarmany“ v celkovom množstve 226 kt (o 42 kt viac ako v roku 2023). Počet zamestnancov ostal nezmenený (17 zamestnancov) (príloha č. 18).

4.5 Vápence a cementárske suroviny

Celková ťažba vápencov a cementárskych surovín v roku 2024 stúpila oproti roku 2023 na hodnotu 222,7 kt, čo je o 178,645 kt viac (v roku 2023 – 44,7 kt). Počet zamestnancov pri ťažbe stúpol oproti roku o 3 zamestnancov, t.j. na 20 zamestnancov.

4.5.1 Vápence pre špeciálne účely

Ťažba vápencov pre špeciálne účely v roku 2024 bola 53,8 kt, čo je o 53,5 kt menej ako v roku 2023. Dobývanie sa vykonávalo v DP „Ladmovce II“ a v DP „Oreské“. Celkový počet zamestnancov oproti roku 2023 sa nezmenil sa zvýšil o 3 zamestnancov, t.j. na 15 zamestnancov (príloha č. 20).

4.5.2 Vápence vysokopercenčné

Celková ťažba vysokopercenčných vápencov v roku 2024 stúpila oproti roku 2023 z množstva 1990,8 kt na 2035,4 kt, t.j. o 44,6 kt viac. Dobývanie a úprava sa vykonávali v DP „Včeláre“, „Tisovec“, „Slavec“, „Jaklovce“, „Markušovce“ a „Host'ovce“. Počet zamestnancov klesol z 98 na 95 zamestnancov (príloha č. 21).

4.6 Ostatné suroviny

Z ostatných surovín sa v roku 2024 dobývali ložiská zeolitu, bentonitu, kaolínu, živcov, keramických ílov, brucitu, travertínu, sadrovca, mastenca, anhydritu a drahého opálu. Celková ťažba týchto surovín klesla na 690,5 kt, čo je o 272,9 kt viac oproti roku 2023. Celkový počet zamestnancov zamestnaných pri ťažbe týchto surovín klesol zo 221 na 207 zamestnancov (príloha č. 22).

5 BEZPEČNOSŤ PRÁCE A OCHRANA ZDRAVIA PRI PRÁCI

5.1 Vývoj pracovnej úrazovosti

V organizáciách v pôsobnosti výkonu hlavného dozoru úradu sa v roku 2024 stalo 49 registrovaných pracovných úrazov, z toho nebol zaznamenaný prípad závažného pracovného úrazu.

V podzemí hlbinných baní v roku 2024 v obvode pôsobnosti úradu došlo k 24 registrovaným pracovným úrazom, z toho 6 prípadov bolo zaregistrovaných pri razení tunela Okruhliak organizáciou TuCon, a.s. Žilina, ktorá v priebehu roka 2024 zmenila názov na Marti, a.s. Žilina.

Celkové porovnanie pracovnej úrazovosti v roku 2024 s rokmi 2020 až 2023:

Spolu pracovné úrazy:		z toho:	závažné	smrteľné
2020	54		1	0
2021	44		0	0
2022	39		1	0
2023	37		1	1
2024	49		0	0

5.1.1 Závažné pracovné úrazy a havárie

V roku 2024 v organizáciách v pôsobnosti výkonu hlavného dozoru úradu úrad nebol zaregistrovaný prípad závažného pracovného úrazu

5.1.2 Rozbor príčin a zdrojov pracovných úrazov

V obvode pôsobnosti úradu sa v roku 2024 bolo zaregistrovaných 49 pracovných úrazov, čo je v porovnaní s rokom 2023 o 12 prípadov registrovaných pracovných úrazov viac. V roku 2024 nebol zaznamenaný prípad závažného pracovného úrazu, pričom v roku 2023 bol zaznamenaný 1 prípad závažného pracovného úrazu s následkom smrti.

Najčastejším zdrojom registrovaných pracovných úrazov bola skupina č. IV - pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov - 22 prípadov (44,90 %) a skupina č. V - materiál (hornina), bremená a predmety - 15 prípadov (30,61 %). Najčastejšou príčinou registrovaných pracovných úrazov bola skupina č. 12 - nedostatky osobných predpokladov na riadny pracovný výkon - 44 prípadov (89,80%).

5.1.3 Choroby z povolania

V roku 2024 bolo v obvode pôsobnosti úradu zaznamenaných 9 prípadov chorôb z povolania. Z uvedeného počtu bolo 7 prípadov z dôvodu dlhodobého nadmerného jednostranného zaťaženia a 2 prípady, 11 prípadov choroby z povolania z dôvodu vibrácií.

5.2 Banská technika a bezpečnosť práce

5.2.1 Hlbinné dobývanie

Pri dobývaní ložísk v podzemí sa používali dobývacie metódy obdobne ako v predchádzajúcom období. V roku 2024 bolo v prevádzke celkovo 46 dobývok.

V organizácii Danucem Slovensko a.s. Rohožník, baňa Fortuna (od 1.10.2021 zmenený názov organizácie CRH (Slovensko) a.s.) v DP Gemerská Hôrka sa v roku 2024 dobývanie vykonávalo na 2 dobývkach - výstupkové dobývanie.

Na ložisku SMZ, a.s. Jelšava najpoužívanejšou dobývacou metódou je výstupkové dobývanie so zakladaním vyrúbaných priestorov na 8 dobývkach a na dobývkach, ktoré používali dobývaciu metódu otvorená komora sa vykonávali likvidačné práce na 3 dobývkach.

V organizácii SLOVMAG, a.s. Lubeník sa používala dobývací metóda medziobzorové dobývanie na zával na 5 dobývkach. Banské diela boli razené ručne bez výstuže a v tektonicky porušených úsekoch boli vystužované oceľovou mrežovinou v kombinácii s lepenými oceľovými svorníkmi.

V organizácii VSK, s.r.o. Novoveská Huta je dlhoročne zaužívané dobývanie na skládku. Počet dobývok v roku 2024 - 1.

V organizácii Gemerská nerudná spoločnosť, a.s. Hnúšťa sa v roku 2024 pre dobývanie magnezitu používala dobývací metóda medziobzorové dobývanie na zával na 2 dobývkach.

Organizácia EUROTALC s.r.o. Gemerská Poloma na ložisku mastenca v Gemerskej Polome pokračovala v skúšobnej prevádzke dobývacej metódy – „Dobývanie chodbicovaním so zakladaním vydobytých priestorov“. Vydobyté priestory sú vyplnené základkou, ktorá je pripravovaná v semimobilnej betonárke na povrchu a do podzemia sa prepravuje koľajovým remixérom typu KBM 11. V roku 2024 bolo založených 24 dobývacích komôr, pričom bolo použitých 35 831 m³ základkových zmesí. Celkový počet vydobytých komôr v príslušnom roku bol 25.

Na bani Bankov v DP „Košice“, organizácia MEOPTIS, s.r.o. Bratislava hlbinné dobývanie v roku 2024 nevykonávala.

5.2.1.1 Bezpečnosť podzemných diel

Rozhodnutie o povolení banskej činnosti – zabezpečovaní banských diel, lomu a povrchových objektov na Bani Bankov bolo vydané Obvodným banským úradom v Košiciach pod č. 682-1750-IV/2021 z 29.06.2021, ktorým boli určené osobitné technické podmienky pre zabezpečovanie. Činnosť pracovníkov na Bani Bankov bola zameraná predovšetkým na zabezpečenie bezpečnosti práce a prevádzky banských podzemných objektov a na povrchu objektov priamo súvisiacich. Prečerpávala sa banská voda z VIII. obzoru do hlavnej čerpacej stanice na VI. obzore a zabezpečovalo sa čerpanie banských vôd z hlavnej čerpacej stanice na VI. obzore na povrch. Bola zabezpečovaná obsluha ťažného zariadenia Jamy Východ v súvislosti s ťaraním do podzemia.

V organizáciách SMZ, a.s. Jelšava a SLOVMAG, a.s. Lubeník je vybudovaný geotechnický varovný systém, ktorým sa naďalej sledujú napätové deformačné zmeny pohybu masívu, nadložia a závalového pásma. Banské diela boli razené prevažne bez výstuže a v zoslabených úsekoch boli vystužované oceľovou mrežovinou v kombinácii s lepenými oceľovými svorníkmi a striekaným betónom. V organizácii SMZ, a.s. Jelšava sú dopravné cesty vystužované v miestach s poruchami TH výstužou s betónovými pažnicami resp. drevenou guľatinou. Z dôvodu zníženia prejavov banskej činnosti na povrch v organizácii SMZ, a.s. Jelšava sa naďalej využíva výstupkové dobývanie so základkou.

5.2.1.1.1 Zvislé banské diela

V roku 2024 v organizácii SLOVMAG, a.s. Lubeník neboli razené komíny (odrezové komíny a odtážbové komínky), pri vnútroblokovej príprave dobývaných blokov. Razenie ostatných zvislých banských diel sa vykonáva prevažne ručne pomocou vrtno-trhacích prác, použitá mechanizácia vrtné kladivá VK-22 s pneumatikou podperou. Organizácia Danucem

Slovensko a.s. Rohožník v roku 2024 vykonávala razenie fáracieho a energetického komína medzi horizontami 180 m n. m. a 150 m n. m.

Prehľad vyrazených komínov (odrezové komíny, odťažbové komíny, zásobníky a pod.) pri vnútroblokovej príprave dobývacích blokov podľa jednotlivých organizácií:

- SLOVMAG, a.s. Lubeník – 0 m,
- SMZ, a.s. Jelšava – 49 m,
- VSK, s.r.o. Novoveská Huta – 0 m,
- Gemerská nerudná spoločnosť, a.s. Hnúšťa – 0 m,
- Danucem Slovensko a.s. Rohožník, baňa Fortuna Gemerská Hôrka – 14 m,
- EUROTALC s.r.o. Gemerská Poloma – 0 m,
- TRATEC s.r.o. Prešov – 0 m.

Hlavné zvislé banské diela v DP „Košice“ ako ani komíny neboli razené ani hlbené. V prevádzke Bane Bankov je udržiavané iba jedno hlavné zvislé banské dielo, a to Jama Východ. Na tejto jame je povolená iba výnimočná jazda.

Ostatné hlavné zvislé banské diela (Hlavná ťažná jama, Jama Západ a Nová vetracia jama) slúžia ako vetracie, resp. únikové cesty.

5.2.1.1.2 Dlhé banské diela

Spôsob razenia horizontálnych banských diel na rudných a nerudných ložiskách sa nezmenil. Vykonávajú sa spravidla vrtno-trhacími prácami. S použitím vrtných kladív VK-15 a VK-22 na pneumatických podperách P-100 RR 80/100, VS-1 B, VP 800, trhavinami typu Danubit 1, DAP, želatinovými trhavinami Ecodanubit, Austrogel, Emulex a Poladyn s odťažbou škrabákovými vrátkami ŠV-20, ŠV-30, s nakladaním rozpojenej horniny lopatovým nakladačom NL-12V, NL-15V a NLP 15, prepravníkovými nakladačmi MIS – 1P, PN - 1500, 1700, 2 200, UNC 200, do banských vozov, resp. nákladných áut.

V SMZ, a. s. Jelšava vrtné práce sa vykonávajú s použitím vrtných vozov Boomer H-282, Boomer M2C, Boomer S2, Simba ME 7C, nakladanie kolesovými nakladačmi typu CAT 950, Volvo L 60H, Volvo L 110 H, prepravníkovými nakladačmi CAT ELPHINSTONE R 1700, Wagner ST2G, doprava nákladnými motorovými vozidlami Tatra Force, Tatra 163 Jamal, CAT 725, Volvo A25G (viď. kap. 4.2.1.5.1.).

V organizácii SLOVMAG, a.s. Lubeník boli banské diela vyrazené na úrovni obzorov, škrabákových chodieb, I. a II. medziobzorovej chodby v rozsahu 1 - 100 m a manipulačných priestorov. Uvedené banské diela boli vyrazené ručne vrtno-trhacími prácami, použité vrtné kladivá VK-15, VK-22 s pneumatickou podperou, odťažba škrabákovými vrátkami ŠV-20, ŠV-30 a lyžicovými nakladačmi typu NL-15 V, PPN-1S.

Pri razení horizontálnych banských diel na ložisku mastenca v Gemerskej Polome spoločnosťou EUROTALC s.r.o. Gemerská Poloma sa vykonáva vrtanie vývrtov vrtacím vozom ATLAS COPCO typu RAILDRILL 282 a taktiež s vrtacím vozom SANDVIK DD 311, odťažba sa vykonáva kolesovými nakladačmi typu SANDVIC LH410, ATLAS COPCO ST2G a ST3,5, doprava rúbaniny pomocou samovýšpných vozov typu MUHLHAUSER a lokomotív GIA DHD 20 a GIA DHD 15, Schöma CHL 60. Ukladanie rúbaniny na samoskládku sa vykonáva kolesovým nakladačom typu Liebherr 576.

V organizácii Danucem Slovensko a.s. Rohožník, baňa Fortuna Gemerská Hôrka sa na vrtné práce využíva vrtný voz typu Boomer 281-1B, nakladanie rúbaniny lopatovým nakladačom typu CAT 950K a odťažba rúbaniny sa realizuje nákladným automobilom typu TATRA T 815. V rámci otvárkovej ložiska sa razili dlhé banské diela - úpadnice, na otvorenie horizontu 180 m n.m. Dobývanie sa realizovalo na horizonte 210 m n.m..

Pri vykonávaní banskej činnosti v roku 2024 v banských dielach Bane Mária v DP „Rožňava III.“ organizácia TRATEC s.r.o. Prešov na základe zmluvy s organizáciou GEMER-ORR, s.r.o. Bratislava pokračovala v činnosti zameranej na odvodňovanie banských diel, sprístupnenie banských diel, ktoré boli v predchádzajúcom období zatopené, vyčistenie a rekonštrukcia výstroja dopravných ciest v banských dielach bane Mária, vytvorenie podmienok pre dobývanie Ag rúd na Žile Strieborná. Dobývanie výhradného ložiska Rožňava - Strieborná žila, vykonávanie trhavých prác. Vykonávalo sa odvodňovanie banských diel, čistenie a rekonštrukcia banských diel na VI. obzore. Organizácia TRATEC s.r.o. Prešov pracovala na sprístupnení ložiska novými otvárkovými dielami, boli vykonávané súvisiace otvárkové a prípravné práce ako aj dobývanie ložiska Strieborná žila.

Prehľad razenia dlhých banských diel (2024) podľa jednotlivých organizácií:

- SLOVMAG, a. s. Lubeník – 13 m,
- SMZ, a.s. Jelšava – 60 m,
- GE.NE.S, a.s. Hnúšťa – 132,2 m,
- VSK, s.r.o. Novoveská Huta – 0 m,
- Danucem Slovensko a.s. Rohožník, baňa Fortuna Gemerská Hôrka – 56 m,
- EUROTALC s.r.o. Gemerská Poloma – 204,5 m.

5.2.1.1.3 Likvidácia vyrúbaných priestorov

V roku 2024 bola vykonaná prehliadka v organizácii MEOPTIS, s.r.o. na prevádzke Bane Bankov vykonaná prehliadka v súvislosti so sledovaním problematiky stavu bezpečnosti prevádzky a ochrany zdravia pri zabezpečovaní a likvidácii vyrúbaných priestorov, kde na základe opatrení úradu v súvislosti s likvidáciou vyrúbaných priestorov je organizácia povinná sledovať napätovo-deformačné stavy v horninovom masíve doposiaľ nezlikvidovaných otvorených priestorov vyrúbaných komôr v ložiskovej časti Bankov na III., IV. a V. obzore. Zo záznamov z nameraných hodnôt v systéme vyplýva, že organizácia doposiaľ nezaznamenala významnú udalosť z pohľadu geomechanických dejov v sledovanom horninovom masíve. Fyzicky boli obhliadnuté nezlikvidované komory na V. obzore.

Vykonaná inšpekčná prehliadka v organizácii VSK s.r.o., Novoveská Huta na bani „Mária“ v dobývacom priestore „Spišská Nová Ves“ za účelom preverenia stavu vykonaných opatrení na pracoviskách na bani „Mária“, v súvislosti s plnením nariadení v rozhodnutí úradu č. 47-3013/2023 z 09.01.2023 o zrušení záväzného príkazu obvodného banského inšpektora z 08.04.2022 a nariadenie opatrení v organizácii VSK s.r.o.. V dotknutom rozhodnutí úrad nariadil organizácii vykonať bezpečnostné opatrenia za účelom predídenia mimoriadnej udalosti, ktorá by mohla nastať počas zatápania bane „Mária“.

Bol skontrolovaný stav hrádzí, pričom na proti prievalovom uzávere č. 1 (na starej úpadnici U1) sa ukončuje budovanie hrádze, ktorá je hotová na 80% organizácia tu ďalej plánuje zarovnať počvu diela a odstrániť nepotrebnú výstroj v mieste budovania hrádze. Predpoklad na dokončenie budovania hrádze bol do konca roka 2024. Hrádza na úpadnici U2 je dobudovaná. Organizácia hlási stav hladiny podľa dohodnutej lehoty. Úroveň hladiny banskej

vody sa v čase ohliadky nachádzala nad úrovňou I. obzoru, čím dochádza k zatápaniu I. obzoru. Táto skutočnosť bola prehliadkou preverená na úpadnici U1 (stará úpadnica) pričom bolo konštatované, že došlo ku zatopeniu prvého obzoru a stav hladiny na úpadnici U1 bol 18,1 m nad úrovňou stropu chodby na I. obzore v U2 je 48,5 m.

V organizácii EUROTALC s.r.o. Gemerská Poloma v dobývacom priestore „Gemerská Poloma“ bola vykonaná okrem iného prehliadka bane Elizabeth počas vykonávania dobývacích prác mastenca s následnou úpravou. Bola skontrolovaná zakladaná obzorová chodba na horizonte 488 a 492. Komory v danom úseku sú všetky vyťažené a založené. Prebiehalo plnenie záväzného príkazu. Organizácia predložila aj merania konvergencie bez väčších prejavov.

V organizácii SLOVMAG, a.s. Lubeník v dobývacom priestore „Lubeník“ bola dňa 18.09.2024 vykonaná kontrola zameraná na kontrolu povrchu v priestore závalového pásma, vytváranie nových prejavov na povrchu od poslednej kontroly v roku 2023. Kontrola vykonaná podľa predloženej mapy „DP- Lubeník - zameranie prejavov banskej činnosti na povrchu“. Z hľadiska seizmicity na základe predloženej správy „Výsledok meraní napäťovo-deformačných stavov hornín v ložisku Lubeník“ za rok 2023 vypracovaná vo februári v roku 2024 sa najvyššia seizmická aktivita vyskytla v oblasti nad K-112-113-114, ktorá je dôsledkom intenzívnej ťažby na úrovni komôr K-113/K-114 na X. obzore. V strednej časti ložiska trvalý výskyt nízkoenergetických javov sprevádzaný porušovaním banských diel v tejto oblasti. Východná časť ložiska charakterizovaná malými javmi, ojedinele výraznejšie porušenia (chodba na VI. obzore). Registrované boli aj záznamy typické pre zosuv závalového materiálu. Kontrolou závalových pásiem na povrchu bolo zistené že dochádza k zátržiam a plynulým poklesom na povrchu z nadložnej časti ložiska, ako dôsledok zaplňania sa vydobytých priestorov v podzemí.

V organizácii Slovenské magnezitové závody, akciová spoločnosť Jelšava bola 13.11.2024 vykonaná kontrola na bani Jelšava v dobývacom priestore „Jelšava“. Vykonaná kontrola funkčnosti a výsledkov práce banského monitoringu v súvislosti so zabezpečením a likvidáciou vyrúbaných priestorov. Organizácia má v rámci bezpečnostného systému v podzemí zriadené monitorovanie napäťovo – deformačných stavov na ložisku Dúbravský masív od jeho sprevádzkovania v roku 1993. Tzv. „Monitoring“ bol zriadený po mimoriadnej udalosti v dúbravskej časti ložiska v roku 1992, kedy došlo k náhlemu prelomeniu stropného piliera nad vydobytými priestormi vytvorených po dobývaní dobývacou metódou otvorenou komorou. V súčasnosti je v prevádzke meracia aparatura UGA-SA a monitoring je zabezpečovaný pracovníkmi banského monitoringu v každej pracovnej zmene a závodnými dispečermi v nepracovných zmenách. V podzemí je rozmiestnených 16 geofónov a hlavná pozornosť je venovaná horizontom 430 a 500 m n.m. v dúbravskej časti ložiska a horizontom 482 a 500 m n.m. v mikovskej časti ložiska. Bolo skontrolované pracovisko sektora S3. Neboli badateľné zmeny a iné prejavy deštrukcie (praskliny, závaly). Na horizonte 350 m.n.m. sektora B, kde aktuálne neprebiehajú žiadne práce, je inštalovaný geofón č. 6, ktorý po vizuálnej kontrole zodpovedá vyhovujúcemu stavu. Banskými meračmi prebieha monitorovanie povrchu, kde nebolo identifikované žiadne nové prepádisko prípadne iné prejavy.

V organizácii Gemerská nerudná spoločnosť, a.s., Hnúšťa v dobývacom priestore „Hnúšťa – Mútnik“ bola vykonaná kontrola 18.10.2024. Na povrchu prejav podrúbania (zátrhy, prepádlika a pod.) nie je v súčasnosti badateľný.

Organizácia má povinnosť v súlade s podmienkami určenými v rámci povolenia banskej činnosti zabezpečiť raz ročne meranie poklesov pod štátnou cestou III/53113 Hnúšťa – Polom na stanovených bodoch, ktoré sú umiestnené mimo koruny cesty. Organizácia zabezpečuje pravidelné zameranie nivelačných bodov. Na predmetnej ceste neboli zistené zátrhy, alebo iné deštrukcie na ceste spôsobené banskou činnosťou (poddolovaním). Skontrolované wydobyté priestory – ťažobné prekopy po wydobytí magnezitu boli zavalené a vyplnené závalovým materiálom. Nezavalené komory po wydobytí magnezitu ostali iba pri okraji ložiska, nakoľko zával z nadložia sa oneskoruje a tieto komory budú vyplnené až po wydobytí ložiska z nižšieho medziobzoru. Nepoužívané opustené banské diela a priestory boli v čase kontroly opatrené latovými krížmi proti zamedzeniu vstupu osôb. Prefárané banské diela v miestach kde boli zvýšené tlaky resp. kde prechádzali nesúdržnými horninami boli zabezpečené oceľovou TH výstužou a betonovými alebo drevenými pažinami. Banské diela boli udržiavané v stabilnom stave.

5.2.1.2 Dobývanie

Pri dobývaní ložísk v podzemí sa používali dobývacie metódy obdobne ako v predchádzajúcom období.

V organizácii Danucem Slovensko a.s. Rohožník Rohožník, baňa Fortuna v DP Gemerská Hôrka sa v roku 2024 dobývanie vykonávalo na 2 dobývkach - výstupkové dobývanie.

Na ložisku SMZ, a.s. Jelšava najpoužívanjšou dobývacou metódou je výstupkové dobývanie so zakladaním vyrúbaných priestorov na 8 dobývkach a na dobývkach, ktoré používali dobývaciu metódu otvorená komora sa vykonávali likvidačné práce na 3 dobývkach.

V organizácii SLOVMAG, a.s. Lubeník sa používala dobývacia metóda medziobzorové dobývanie na zával na 7. dobývkach.

V organizácii VSK, s.r.o. Novoveská Huta je dlhoročne zaužívané dobývanie na skládku. Počet dobývok v roku 2024 - 0.

V organizácii Gemerská nerudná spoločnosť, a.s. Hnúšťa sa v roku 2024 pre dobývanie magnezitu používala dobývacia metóda medziobzorové dobývanie na zával na 2 dobývkach.

Organizácia EUROTALC s.r.o. Gemerská Poloma na ložisku mastenca v Gemerskej Polome pokračovala v skúšobnej prevádzke dobývacej metódy – „Dobývanie chodbicovaním so zakladaním wydobytých priestorov“. Wydobyté priestory sú vyplnené základkou, ktorá je pripravovaná v semimobilnej betonárke na povrchu a do podzemia sa prepravuje koľajovým remixérom typu KBM 11. Dobývanie bolo v roku 2024 vykonané na 24 dobývkach.

5.2.1.3 Vetránie

Vedenie banských vetrov v jednotlivých baniach uvádzame podľa jednotlivých organizácií.

SMZ, a.s. Jelšava

Umelé vetranie pracovísk v podzemí je zabezpečené hlavným ventilátorom, ktorý je umiestnený na povrchu. V prevádzke bol ventilátor F – 04. Ventilátorom sú ovetrávané horizonty 323, 350 a 390 m n.m. a to pracoviská výstupkového dobývania sektorov D a E, otvorené komory a presýpacia stanica. Čerstvé vetry na tieto pracoviská sú privádzané cez hlavné vŕažné banské diela a postupne sú vedené cez pracoviská horizontu 323, 350 až na výdušný horizont 390 m n.m., odkiaľ sú hlavným ventilátorom odvádzané vetracou šachtou na povrch. Podzemným ventilátorom typu PFSU–335-140-46 umiestnenom na horizonte 306 m n.m. sú ovetrávané pracoviská výstupkového dobývania (sektor J1, J2, S1, S2, S3, S4Z, S4V, S5Z, S5V, S5AZ, S5AV, S6Z, S6AZ, S6V, S7) na horizonte 220 m n.m.. Čerstvé vetry na tieto pracoviská sú privádzané cez hlavné vŕažné diela a postupne sú vedené cez pracoviská horizontu 220 m n.m., cez systém výdušných komínov na horizont 306 m n.m. až na výdušný horizont 390 m n.m., odkiaľ sú hlavným ventilátorom odvádzané šachtou na povrch.

SLOVMAG, a.s. Lubeník

Systém vetrania na bani Lubeník je skoncentrovaný do jedného vetracieho oddelenia napojeného na hlavné výdušné dielo jamy Hlinka, kde sú inštalované aj rezervné ventilátory, stabilne napojené na existujúci vetrací systém. Banské vetry boli vedené vŕažnými banskými dielami až na XI. obzor, výdušnými prekopmi na úrovni VII. a IX. obzoru vetracou jamou Hlinka na povrch. V zimnom období je používaný ohrev vŕažných vetrov na ohľbni Hlavnej ťažnej jamy.

VSK, s.r.o. Novoveská Huta

Pre zaistenie vetrania podzemných pracovísk je vetrací systém spojený cez 0-tý obzor s povrchom štôľňou, ktorou je vedený vŕažný prúd a výdušným komínom s dovrchnou chodbou, ústiacou k sacej strane hlavného ventilátora – táto cesta slúži pre vedenie celkového výdušného veterného prúdu. Vetrание 0-tého obzoru je zaistené vŕažným veterným prúdom cez štôľňu. Ovetrávanie I., II. a III. Obzoru nie je zabezpečené z dôvodu zatopenia obzorov.

Gemerská nerudná spoločnosť, a. s. Hnúšť'a

Pracoviská v podzemí sa odvetrávali umelo pomocou hlavného ventilátora, ktorý je umiestnený v povrchovej ventilátorovni nad vyústením vetracej šachty. Vŕažné diela sú ústie Nižnej štôľne, autotunel Barbora a rampa. Hlavné výdušné dielo je vetracia šachta situovaná v blízkosti autotunela.

Danucem Slovensko a.s. Rohožník, baňa Fortuna v Gemerskej Hôrke

V priebehu roku 2017 bola dokončená a skolaudovaná stavba „Ventilátorovňa bane Fortuna Gemerská Hôrka“ v podzemí na horizonte 210 m n. m., vo vzdialenosti 185 m od vyústenia výdušnej štôľne na povrch, ktorá bola realizovaná ako druhé otvárkové a únikové banské dielo. V uvedenej ventilátorovni bol osadený hlavný banský ventilátor typu ALM 1250-420-6/36°-6/30,0 VSZ, ktorý zabezpečuje vetranie bane. Neprerazené banské diela sú ovetrávané separátne pomocou lúňových ventilátorov.

EUROTALC s.r.o., Pri štôlni Elisabeth, Gemerská Poloma

Baňa „Elisabeth“ v Gemerskej Polome je vetraná pomocou hlavného banského ventilátora typu AL 16-1100 od firmy Korfmann. Ako hlavné vŕažné banské dielo slúži otvárková štôlna, ako výdušné banské dielo slúži vetrací komín „Werner“. Ventilátorovňa je umiestnená na päte vetracieho komína. Neprerazené banské diela a dobývacie chodby sú odvetrávané separátnym lúňovým ťahom s priemerom 700 mm. Koncentrácie plynov sú merané prístrojom MX6 iBRID.

V obvode OBÚ Košice na podzemných pracoviskách sa meranie koncentrácie škodlivín vykonáva prístrojom GAS BADGE PRO, ZMP 04, TESTO 300M, Universal - 66 s použitím detekčných trubičiek na O₂, CO, CO₂ a NO_x, toximetrom TX-11 francúzskej firmy Oldham - TX 11 CO a TX-11 NO, Oldham TX 11- O₂, multifunkčný indikátor toxických plynov Oldham NX 2100, Oldham MX6, GAS BADGE PRO (CO₂, NO₂), digitálnym detektorom Mx6 iBrid, Testo 300, Testo-33 firmy Testotherm a analytickými pumpami so vzorkovnicami. V organizácii EUROTALC s.r.o., Gemerská Poloma sú koncentrácie plynov merané nepretržite stacionárnymi prístrojmi typu Dräger Polytron 8100/8720 IR a prenosným prístrojom MX6 iBRID. Na meranie ionizačného žiarenia sa používajú prístroje ZMP 04 a RP - 23. Rozbory banského ovzdušia boli vykonávané aj dodávateľsky cez HBZS Prievdza.

Na bani Bankov organizácie MEOPTIS, s.r.o na základe rozhodnutia HBÚ Banská Štiavnica o povolení výnimky z § 118 ods. 2 vyhlášky SBÚ č. 21/1989 Zb. (upustenie od požiadavky umelého vetrania bane) sa vetranie používaných banských diel vykonáva iba prirodzeným priechodným vetracím prúdom pri dodržiavaní podmienok určených vyššie uvedeným rozhodnutím. Tento prirodzený ťah banských vetrov vyhovuje ďalším požiadavkám vyhlášky SBÚ č. 21/1989 Zb.

5.2.1.4 Ochrana proti požiaru a výbuchu

5.2.1.4.1 Protipožiarna ochrana v podzemí

Základ požiarnej prevencie v hlbinných baniach tvorí banský požiarly vodovod. Ten zároveň slúži aj ako zdroj technologickej vody potrebnej pre vŕtanie v podzemí. Taktiež v podzemí a na povrchu sú na určených miestach zriadené požiarne sklady a požiarne nádrže. Prenosné hasiace prístroje sú rozmiestnené podľa jednotlivých havarijných plánov. Všetky mobilné mechanizmy s naftovými motormi nasadené v podzemí sú vybavené stabilným hasiacim zariadením a prenosnými hasiacimi prístrojmi.

5.2.1.5 Strojné a elektrické zariadenia

Na bani Bankov sa v priebehu roka 2024 nevykonávala ťažobná činnosť. Elektrické rozvody na bani Bankov sú v prevádzke hlavne kvôli zabezpečeniu bane, najmä kvôli čerpaniu banských vôd z ČS na VI. horizonte na povrch ako aj obsluhu ťažného zariadenia Jamy Východ v súvislosti s ťaraním do podzemia.

Pre banskú prevádzku v súčasnosti už nie sú zabezpečené prívody elektrickej energie z dvoch nezávislých zdrojov. Banská prevádzka Bankov je napojená z rozvodne 110/22 kV Košice - Západ dvojitém vzdušným vedením 22 kV. Baňa Bankov je prepojená vlastným dvojitém vzdušným vedením 22 kV s bývalou tepelnou prevádzkou Ťahanovce. Druhý –

nezávislý zdroj napájania káblovým vedením 22 kV z rozvodne Košice - Východ 110/22 kV do likvidovanej bývalej tepelnej prevádzky Košice - Ťahanovce nie je funkčný.

V zmysle STN 34 1610 nie sú splnené podmienky na dodávku elektrickej energie I. stupňa. V rámci úsporných opatrení v roku 2002 vo vstupnej trafostanici bol transformátor 10 MVA nahradený transformátorom 2,5 MVA. Vo vstupných trafostaniciach sa napätie transformuje jednak z 22 kV na 6 kV pre pohony veľkých spotrebičov (čerpadlá, ťažný stroj) a pre napojenie podružných trafostaníc v podzemí 6/0,4 kV. Pre ostatné spotrebiče sa transformuje napätie z 22 kV na 0,4 kV. Do podzemia sú káblové privody vedené Hlavnou ťažnou jamou, a to jednak o napätí 6 kV a tiež s izolovanou sústavou o napätí 400 V. Okrem toho pre ďalšiu časť ložiska sú vedené do podzemia káblové vedenia s izolovanou sústavou o napätí 400 V Jamou Východ. Ťažný stroj s pohonom Ward-Leonard na Hlavnej ťažnej jame s inštalovaným výkonom 2200 kW pri zastavenej ťažbe magnezitu sa nevyužíval. Ťažný stroj na Jame Východ s asynchrónnym elektromotorom 200 kW bol v priebehu roka 2022 využívaný na dopravu osôb do podzemia najmä pre obsluhu čerpacej stanice a pre dozorné orgány organizácie.

V roku 2024 na výstupkovom dobývaní v SMZ, a.s. Jelšava sa na bezkoľajovú dopravu používali veľkokapacitné nákladné vozidlo TATRA 163 Jamal (8 ks), nákladné vozidlá Tatra Force (2 ks), nákladné vozidlá CATERPILLAR 725 (2 ks), Volvo A25G (1 ks). Ďalej boli nasadené štyri banské kolesové nakladače CATERPILLAR CAT 950 G (1 ks), päť banských nakladačov Volvo L110H a 1 nakladač Volvo L60H. Boli nasadené aj 4 ks prepravníkové nakladače CAT ELPHISTONE R1700G a jeden Wagner ST2G. Ďalej boli nasadené ďalšie zariadenia a to: vrtací voz BOOMER H 282, vrtací voz BOOMER M2C a vrtný voz BOOMER S2 od firmy Atlas Copco. Na vrtanie sa používala jedna vrtná súprava typu SIMBA ME 7C. Na nabíjanie vývrtov sa používali nabíjacie zariadenia Jet-Anol 100 (2 ks), SLG 125 a nabíjací voz GIA. Pre zníženie spotreby elektrickej energie a strát v tlakovzdušnom systéme boli na vzdialené pracoviská nasadené malé kompresory poháňané naftovými spaľovacími motormi na pojazdných podvozkoch (GA 75+, CSD 102, XAS 67Dd - 3 ks). Na rámanie pracovísk sa používali rámovacie vozy typu NORMET SCAMEC 2000 - 1 ks a 2 ks typu GIA ROCMEC. Taktiež sa používali 2 ks manipulátorov typu MANITOU MT 1340.

Vrtné práce sa vykonávali pri dobývaní ložiska mastenca v DP „Gemerská Poloma“ pomocou vrtacieho voza ATLAS COPCO RAIDRILL 282 s dvomi vrtacími kladivami ATLAS COPCO 12 – 38 a taktiež vrtacím vozom SANDVIK DD311. Na vrtanie sa používala jedna vrtná súprava typu DIAMEC 262. Nabíjanie vývrtov bolo vykonávané pomocou nabíjacej jednotky Austin Powder - UU7001 a manipulátorov s pracovným košom Kramer 2506 a Manitou MT 625 HA. Odtážba bola vykonávaná kolesovým nakladačom SANDVIC LH410 (2 ks), ATLAS COPCO ST2G a ATLAS COPCO ST3,5, ukladanie na medzi skládku kolesovým nakladačom Liebherr 576. Striekaný betón je nanášaný pomocou zariadenia na aplikáciu striekaného betónu - manipulátora Meyco Oruga a zariadenia typu Aliva a Putzmeister P715 SE. Doprava koľajovými zásobníkovými vozmi na jalovinu SHUTTLECAR HRST 115C - 4 ks, úžitková zložka samovýsypnými vozmi Mühlhauser a s lokomotívami GIA DHD20, GIA DHD15 a dvoma lokomotívami Schöma CHL 60 G. Na povrchu pri úprave boli používané kolesové nakladače Liebherr 576X-power, Liebherr 556X-power, Liebherr 506, Komatsu WA 380-8 a Krammer 2605. Základka bola pripravovaná v semimobilnej betonárke na povrchu a do podzemia prepravovaná koľajovým remixerom KBM 11. Organizácia používa vybrané banské zariadenie – minirýpadlo s možnosťou používať búracie kladivo (impaktor) na pásovom podvozku YANMAR, Model: ViO33U, ktoré vyrába YANMAR C.E. Europe SAS - 25,

Ruede la Tambourine, F-52115 SaintDizierCedex, Francúzsko. Každý stroj so spaľovacím motorom používaný v podzemí je vybavený hasiacim zariadením s centrálnym rozvodom a prenosným hasiacim prístrojom.

Vrtné práce sa vykonávajú od apríla 2018 v bani Fortuna Gemerská Hôrka elektrohydraulickým vrtným vozom Boomer 281-1B a ručné vrtanie sa odvtedy nepoužíva. Odtážba sa realizuje nákladným automobilom TATRA T 815. Nakladanie na nákladné auto je zabezpečené lopatovým nakladačom CAT 950K.

Inde sa používali vrtacie kladíva typu VK 15, VK 22 + vrtné pneumatické podpery PP 100 a 80, T 100, PT 1000, vrtnými súpravami BUA 21/9 v počte 4 ks, BBC 120F - 2 ks, lopatovými nakladačmi NL-12 V, NL-15 V a PPN-1S. Pri razení väčších profilov a pri dobývaní sa používali a vyššie uvedené nakladacie zariadenia, ďalej MIS 1P, stavebné stroje - nakladače typu UNC 200 a 201, KNA 250, KNB 250 a ďalšie. Pre vrtanie dlhých vrtov sa používali vrtné súpravy PVS 1, BUA 21/9, NKR 100, samohybné vrtné vozy SVV 2, LKT-80, PNV 2A, LKT 2V/P.

Na razenie komínov vrtno-trhacími prácami sa používajú v organizácii SMZ, a.s. Jelšava raziaca plošina typu RP-3, na ktorej sa pred každým novým razením vykoná revízia a povoľuje riadna jazda osôb podľa úpravy SBÚ č. 5/1983 v znení úpravy SBÚ č. 55/1986.

Odtážba rúbany sa vykonáva vyššie uvedenými prepravníkovými nakladačmi a nákladnými autami. V SMZ, a.s. Jelšava hlavné banské diela majú počvu vybetónovanú. Celková dĺžka dopravných ciest pre BBM je v SMZ Jelšava 21 km. V ostatných organizáciách asi 2 km a doprava je vykonávaná pomocou nákladných vozidiel TATRA. Inde sa odtážba zabezpečovala aj škrabákovými vrátkami ŠV-20 a ŠV-30.

Pre všetky stroje s naftovými motormi pracujúce v podzemí organizácie SMZ, a.s. Jelšava, je povolené používať hasiace zariadenie so stabilným rozvodom a prenosný hasiaci prístroj CO₂ typu S 5 Kte. Hasiace zariadenie so stabilným rozvodom je povolené montážnej organizácii Lub'Tec – SK s.r.o. INDUSTRIAL EQUIPMENT, Hliník 2, 977 01 Brezno. Táto organizácia nemá sídlo v úradnom obvode OBÚ v Košiciach.

5.2.2 Povrchové dobývanie

5.2.2.1 Dobývanie

Dobývanie ložísk vyhradených a nevyhradených nerastov sa v prevažnej časti vykonáva lomovým spôsobom v ťažobných rezoch v jamových a stenových lomoch rozpojovaním suroviny pomocou trhacích prác veľkého rozsahu (clonové odstrelý) ako aj malého rozsahu s doplnkovým druhotným rozpojovaním hornín trhacími prácami.

Dobývanie štrkov, pieskov a tehliarskych surovín sa vykonáva pomocou diesel - hydraulických rýpadiel a nakladačov, buldozéro a korečkových rýpadiel.

V organizácii Danucem Slovensko a.s v DP „Čaňa“ sa dobývanie vykonáva pomocou plávajúcich ťažobných zariadení.

Cementárske, keramické a niektoré ostatné nerastné suroviny sú dobývané bežnými rýpadlami a stavebnými strojmi používanými na zemné práce mechanickým rozpojovaním v ťažobných rezoch alebo lávkach.

Dobývanie stavebných surovín a vápencov sa vykonáva klasickým etážovým spôsobom pomocou clonových a pätných odstrelův a trhacími prácami malého rozsahu pri druhotnom rozpojovaní.

5.2.2.2 Strojné a elektrické zariadenia

Pri povrchovom dobývaní sa preprava pri ťažbe a nakladaní vyťaženej suroviny od lomovej steny do výsypiek zabezpečuje rýpadlami a nakladačmi typu DH 411, DH 103, DH 421, DH 641, DH 441, DH 112, DH 113, DH 101, DH 103, elektrifikovaným nakladačom typu E 302, nakladačmi so spaľovacími motormi KNA 250, KNB 250, UNC 200, UNC 201, UNK 320, UNC 151, UN 053, KOMATSU WA 320, KOMATSU WA 380, KOMATSU WA 470, UDS, nakladačom HON 053, CAT 950 G, CAT 962 G, CAT 320 B, CAT 322 C, CAT 325, CAT 330, CAT 345, CAT 428 B, KOMATSU PC 240 NLC - 7, LIEBHERR 551, MPT 71A, UNEX SEGEBOGEN SM 15, NOW HOLLAND W 150, SCHAEFF ITC 312, SCHAEFF HR 18, DAEWOO 14, JCB 3CX a 2CX, FIAT HITACHI a L 39. Je potrebné konštatovať, že organizácie postupne obmieňajú starú techniku za modernejšiu a bezpečnejšiu.

Na skryvkové práce, začisťovanie etáží, zdvíhanie rozvalův po trhacích prácach, úpravu ciest a natláčanie materiálu pri expedícií slúžia buldozéry typův DZ 109, DZ 100, DZ 117, T 130, T 135, T 170. Aj v tejto oblasti je vidieť trend modernizácie, pretože boli nasadené aj nové buldozéry výrobcův Komatsu či Caterpillar.

Spôsob dopravy rúbaniny od rýpadiel a nakladačov do primárneho drviča sa uskutočňuje predovšetkým nákladnými motorovými automobilmi značky Tatra, ale sú používané aj vozidlá typu CAT 775, Scania a osvedčené Belaz-y. Doprava nákladnými autami typu: T-148, T-815, TATRA JAMAL, PV3S, Š 706, dumprami Belaz, Kamaz, MANN E 2000, KOMATSU, JCB 525, HM 300, VOLVO A 25 C a CAT 771 D. Organizácie nasadzujú nové vozidlá rôznych typův, ktoré sú modernejšie a bezpečnejšie.

Samotná úprava spočívala v prevažnej miere v drvení vyťaženeho materiálu drvičmi a mlynmi a následne triedením frakcií triedičmi. V úpravárenských linkách sa ďalej používajú ostatné strojno-technologické zariadenia, akými sú podávače, dehydrátory, cyklóny a najmä pásové dopravníky (cca 490 ks) šírke pásoův od 400 do 1000 mm. Drvenie vyťaženeho materiálu sa vykonáva pomocou drvičov typu V 6, 7, 8, 9, 10 - 2N, NORDBERG LT – 105 s odhlinením, kuželových DKT 1064, DKT 900/55, METSO GP200 s/n, odrazových typu DUOPACTOR, Hydrocom, ComecSand, SBM 12 – 10-4 EX a typu JM 907 H 3000, SWEDALA ARBRA – HJ 12 a drvičov DCD 800/600, DDX 1200/1000, KHR 800/800 a NP 1110.

Na vrtné práce za účelom výkonu trhacích prác sa používajú vrtné súpravy, a to predovšetkým LVE 70, LVE 80, SLVE 80 a SLVE 81 s pneumatickým príklepom. Pri tejto činnosti sa používajú aj zahraničné vrtné súpravy firmy Böhler radu BPI. Ďalším typom zahraničnej vrtnej súpravy je pneumatická súprava firmy Atlas Copco typ ROC 701 slúžiaca na všestranné použitie. Všetky funkčné pohony sú ovládateľné stlačeným vzduchom z centrálnej kompresorovne. Výrobu stlačeného vzduchu zabezpečujú aj stacionárne piestové kompresory typu 4 DSK 450, DK 280, DK 320, DK 661 a PKD 12.

Charakter elektrických zariadení a rozvodov je v jednotlivých dozorovaných organizáciách rozdielny a odpovedá druhu vykonávanej činnosti, resp. spôsobu ťažby:

- Povrchové banské prevádzky sú zásobované elektrickou energiou z elektrizačnej sústavy SE, a.s. cez vstupné trafostanice zo samostatných 22 kV vedení pri použití napäťovej sústavy 22/0,4 kV. Trafostanice a príslušné rozvodné zariadenia sú majetkom organizácii. Veľmi malá časť organizácii (cca 2 %) pri svojej činnosti využíva časť príkonu transformátorov od dodávateľa elektrickej energie, t.j. VSE a SSE. Použité sú všetky jestvujúce typy trafostaníc a rozvodní pri použití transformátorov s príkonmi 1 250, 1 000, 800, 630, 400, 250, 160, 100 a 25 kVA.
- Pri vrtných prácach sú prispôbené relatívne častému premiestňovaniu s prevádzkou zabezpečenou dočasnými elektrickými pripojeniami na pracoviská.
- Osobitne špecifické sú podmienky pre elektrické zariadenia používané v organizácii NAFTA a.s.. S ohľadom na prostredie s nebezpečenstvom výbuchu horľavých plynov a pár vyskytujúcich sa pri vrtných prácach a pri ťažbe zemného plynu, sú osobitné požiadavky na vyhotovenie elektrických inštalácií a zariadení aj na odbornú spôsobilosť obsluhy a údržby. Pre ťažbu plynu sú vybudované stabilné zariadenia a rozvody na štyroch ťažobných strediskách v rámci organizácie, a to Stretava, Senné, Moravany a Trebišov. Vrtné súpravy používané v organizácii sú: GVS 1060, BIR 8005 a DIR 3009. K zariadeniam vrtných súprav patria: elektrocentrála Caterpillar 320 kVA a elektrocentrála 75 kVA.
- Osobitný spôsob napájania elektrickou energiou si vyžadujú pohony plávajúcich ťažobných zariadení pre ťažbu štrkov z vody a to napäťovou sústavou s izolovaným uzlom a strážičom izolačného stavu. Sú to štrkoviská v ťažobných prevádzkach Geča a Milhošť. Ako ťažobné stroje sú použité plávajúce korčkové rýpadlo PKR-150 (150 kW) a plávajúci korčkový elevátor PKE-100 (110 kW). Na ťažobné korčkové rýpadlo PKR – 150 bol stabilne namontovaný dieselaagregát CAT GH 200. Celkový inštalovaný príkon transformátorov na oboch prevádzkach je 2,52 MVA a celkový inštalovaný príkon spotrebičov je 2,145 MW.

Základné ochranné systémy pred nebezpečným dotykom sú nulovaním, zemnením v sústavách s izolovaným nulovým bodom, chráničmi a ďalšie.

Z hľadiska rozsiahlosti elektrických rozvodov a veľkosti inštalovaných výkonov spotrebičov je najväčším lom vo Včelároch organizácie Carmeuse Slovakia s.r.o., Košice. Celkový inštalovaný výkon všetkých spotrebičov vrátane úpravni je tu 5,8 MW a inštalovaný príkon transformátorov 5,07 MVA.

5.2.3 Výbušniny

Spotreba trhavín v dozorovaných organizáciách bola celkovo 1 969 476,15 (príloha č. 46).

Celkovo bolo spotrebovaných 239 826 ks rozbušiek, bleskovice boli spotrebované v množstve 28 420 bm (príloha č. 46).

Výbušniny sú skladované celkovo v 46 skladoch výbušnín z čoho 35 je povrchových a 11 podzemných (príloha č. 44).

V obvode pôsobnosti bolo vykonané celkovo 609 trhavých prác veľkého rozsahu.

V oblasti výroby, používania, skladovania, prepravy a evidencie výbušnín neboli v roku 2024 zaznamenané žiadne úrazy a mimoriadne udalosti.

5.2.4 Sprístupnené podzemné priestory

V obvode pôsobnosti úradu OBÚ v Košiciach je sprístupnených 8 jaskýň a to Belianska jaskyňa, Dobšinská ľadová jaskyňa, Ochtinská aragonitová jaskyňa, Gombasecká jaskyňa, jaskyňa Domica a Jasovská jaskyňa. Pri obci Krásnohorské Podhradie je pre verejnosť sprístupnená Krásnohorská jaskyňa a pri obci Lipovce jaskyňa Zlá diera v limitovanom režime. Posledné dve menované jaskyne prevádzkujú fyzické osoby. Ostatné jaskyne sú prevádzkované a udržiavané Štátnou ochranou prírody SR, Správou slovenských jaskýň Liptovský Mikuláš. Všetky jaskyne Národného parku Slovenský kras a Dobšinská ľadová jaskyňa sú začlenené do svetového prírodného dedičstva. Sprístupnené jaskyne poskytujú možnosť liečenia respiračných chorôb. Belianska jaskyňa je využívaná na liečbu dýchacích ciest počas celoročného obdobia.

V roku 2024 sa v uvedených jaskyniach zabezpečoval trvale bezpečný stav vykonávaním bežnej údržby.

V roku 2024 organizácia mesto Gelnica vykonávala banskú činnosť - udržiavanie starého banského diela - dedičnej štôlne „Jozef“ v Gelnici a sprístupnenie verejnosti v rámci zriadeného banského skanzenu ako podzemnej múzejnej expozície. Celkovo sa jedná o 350 m banského diela štôlne „Jozef“ v k.ú. Gelnica.

V roku 2024 organizácia Obec Hnilčík vykonávala banskú činnosť – udržiavanie starého banského diela štôlne „Ľudmila“ v časti Roztoky v bezpečnom stave a sprístupnenie verejnosti v k. ú. Hnilčík.

V roku 2024 organizácia Tovarišstvo Poráčskeho baníctva o. z. Poráč - Poráčska dolina vykonávala banskú činnosť – udržiavanie štôlne Peter, Pavol a Vsechsvätých v bezpečnom stave a sprístupnenie verejnosti v k.ú. Poráč.

V roku 2024 organizácia Banícky cech Slovinky, o. z. Slovinky vykonávala sprístupnenie starého banského diela štôlne „Geburda“ pre iné účely a práce na jej udržiavaní v bezpečnom stave, na základe rozhodnutia OBÚ v Spišskej Novej Vsi č. 409-1503/2020 z 19.10.2020 podľa „Plánu sprístupňovania banských diel a starých banských diel v Slovinkách na iné účely a práce na ich udržiavaní v bezpečnom stave z mája 2020“ v k.ú. Vyšné Slovinky.

V roku 2024 organizácia Občianske združenie Banícky cech horného Spiša Poprad v mestskej časti Kvetnica vykonávala sprístupnenie starého banského diela štôlne „Strieborná“ pre iné účely a práce na jej udržiavaní v bezpečnom stave, na základe rozhodnutia OBÚ v Spišskej Novej Vsi č. 429-1332/2020 z 31.07.2020 podľa „Plánu sprístupňovania starého banského diela pre iné účely, Poprad - Kvetnica, štôlna Strieborná z decembra 2019 v k.ú. Poprad.

V roku 2023 bolo povolené sprístupnenie starého banského diela, a to štôlna „sv. Helena (štôlna Clara)“ organizácii Občianskemu združeniu Banícky cech horného Spiša rozhodnutím OBÚ v Košiciach č. 1212-3384/2023 z 10.11.2023. Organizácia aj v roku 2024 vykonávala sprístupnenie tohto starého banského diela.

V roku 2022 bolo organizácii Geo Tour o.z., Košice rozhodnutím č. 514-1270/2022 z 05.05.2022 povolené sprístupnenie starých banských diel „Dolný Rotenberg“ a „Horný Rotenberg“ na iné účely a práce na ich udržiavaní v bezpečnom stave v chránenom ložiskovom území „Smolník“ podľa „Plánu sprístupňovania starých banských diel „Dolný

Rotenberg“ a „Horný Rotenberg“ na iné účely a postupu prác na ich udržiavaní v bezpečnom stave.“ V roku 2024 organizácia Geo Tour o.z., Košice vykonávala sprístupnenie týchto starých banských diel.

V roku 2023 bolo Obci Čučma rozhodnutím OBÚ v Košiciach č. 1003-2605/2023 z 19.09.2023 povolené sprístupnenie starého banského diela „štôlna Kresanica“ na iné účely a práce na jeho udržiavaní v bezpečnom stave. V roku 2024 Obec vykonávala sprístupnenie tohto starého banského diela.

Taktiež v obvode pôsobnosti OBÚ v Košiciach je v katastrálnom území Červenica sprístupnené staré banské dielo – štôlna Jozef a to na základe rozhodnutia OBÚ v Košiciach č. 189-1433/2015-IV z 26.5.2015 o povolení banskej činnosti – sprístupňovania starých banských diel (štôlna Jozef) na iné účely a prác na ich udržiavaní v bezpečnom stave pre organizáciu Slovenské opáľové bane, s.r.o. , zmenené rozhodnutím HBÚ v Banskej Štiavnici č. 836-1784/2015 z 3.11.2015.

5.2.5 Osobitné zásahy do zemskej kôry

Spoločnosti Nafta a.s. bolo vydané rozhodnutie pre chránené územie Trebišov na osobitné zásahy do zemskej kôry pre využívanie geotermálnej energie využitím vrtov Trebišov 8 až 12.

Nafta a.s. likvidovala vytŕažené banské vody zatláčaním do podzemných priestorov po odŕažení primárnych zdrojov horľavého zemného plynu na sondách Senné 13, Ptrukša 35 a Trhovište 12 v množstve 2 532,99 m³.

V určenom chránenom území Poprad na ochranu prírodnej horninovej štruktúry vhodnej na využívanie geotermálnej energie priemyselným spôsobom bol vykonávaný organizáciou SCHEIDEGGER TRAINING INSTITUTE EUROPE s.r.o., Bratislava povolený osobitný zásah do zemskej kôry – využívanie geotermálnej energie na vykurovanie priestorov aquaparku a hotela.

5.2.6 Ostané činnosti vykonávané banským spôsobom

Geofyzikálne a vrtné práce:

- GEOVRTY - DRILLROCK, s.r.o. v rámci svojej činnosti zrealizovalo 3 vrty v celkovej dĺžke 690 m.
- Geotech Košice s.r.o. - v rámci svojej činnosti zrealizoval 1 vrt v celkovej dĺžke 50 m
- MARPAL s.r.o. - v rámci svojej činnosti zrealizoval 1 vrt
- DORYT SK spol. s.r.o. - v rámci svojej činnosti zrealizovali pretláčanie v dĺžke 342m.
- GEP vrty s.r.o. v rámci svojej činnosti zrealizovalo 11 vrtov v celkovej dĺžke 1250 m.

5.2.7 Vyhradené technické zariadenia

5.2.7.1 Oprávnenia na činnosti na vyhradených technických zariadeniach

Oprávnenie na činnosť na vyhradených technických zariadeniach pre organizácie vydáva oprávnená právnická osoba, ktorá má na to oprávnenie vydané HBÚ Banská Štiavnica.

5.2.7.2 Osvedčenia revíznych technikov vyhradených technických zariadení

Osvedčenie o odbornej spôsobilosti revíznym technikom vydáva oprávnená právnická osoba, ktorá má na to oprávnenie vydané HBÚ Banská Štiavnica. V sledovanom období neboli zistené žiadne dôvody, na základe ktorých by bolo potrebné odňať osvedčenie o odbornej spôsobilosti revízneho technika.

5.2.7.3 Prehľad významnejších vyhradených technických zariadení

V oblasti pôsobnosti dozoru sa používajú vyhradené technické zariadenia v týchto počtoch:

Vyhradené technické zariadenie

tlakové nádoby	400 ks
Zdvíhacie zariadenia	123 ks
Plynové zariadenia	262 ks
Kotle s konštrukčným tlakom nad 1,6 MPa	7 ks
Kotle s konštrukčným tlakom do 1,6 MPa	2 ks
Elektrické zariadenia	celkový príkon
- počty a príkon transformátorov:	
25 MVA	2 ks 50 MVA
10 MVA	1 ks 10 MVA
6,3 MVA	1 ks 6,3 MVA
4 MVA	2 ks 8 MVA
2,5 MVA	4 ks 10 MVA
1,6 MVA	3 ks 4,8 MVA
1,25 MVA	1 ks 1,25 MVA
1 MVA	61 ks 61 MVA
800 kVA	1 ks 0,8 MVA
630 kVA	23 ks 14,49 MVA
500 kVA	3 ks 1,5 MVA
400 kVA	42 ks 16,8 MVA
320 kVA	2 ks 0,64 MVA
315 kVA	5 ks 1,575 MVA
250 kVA	9 ks 2,25 MVA
200 kVA	2 ks 0,4 MVA
193 kVA	1 ks 0,193 MVA
160 kVA	18 ks 2,88 MVA
100 kVA	6 ks 0,6 MVA
63 kVA	5 ks 0,315 MVA
50 kVA	0 ks
spolu počet:	192 ks 193,8 MVA

Celkový inštalovaný príkon transformátorov je 193,793 MVA

5.3 Banská záchranná služba

Podľa § 7 zákona SNR č. 51/1988 Zb. v znení neskorších predpisov v obvode pôsobnosti výkonu hlavného dozoru úradu bola zriadená závodná banská záchranná stanica (ďalej len „ZBZS“). Od 20.8.2024 došlo k zlúčeniu ZBZS západ a ZBZS východ do ZBZS NAFTA a.s. pod organizačným vedením Hlavnej banskej záchrannej stanice Malacky ktorú metodicky riadi a dozoruje.

ZBZS organizácie SMZ, a.s. Jelšava, pod organizačným vedením HBP, a.s. Prievidza, odštepny závod Hlavná banská záchranná stanica mala 17 aktívnych bankých záchranárov. Predpísané úlohy plnila účasťou na školeniach, praktických výcvikoch a plánovaných zásahoch v prevádzkach organizácie SMZ, a.s.

Hlavná banská záchranná stanica Prievidza zabezpečovala bankú záchrannú službu v obvode pôsobnosti úradu v organizáciách Slovenské opáľové bane s.r.o., Prešov, GEMER – ORR, s.r.o., VSK, s.r.o. Novoveská Huta, SLOVMAG, a.s. Lubeník, Gemerská nerudná spoločnosť, a.s. Hnúšťa, DANUCEM Rohožník a.s., Carmeuse Slovakia, s.r.o, Calmit, s.r.o., Bratislava, MEOPTIS, s.r.o., Bratislava, EUROTALC, s.r.o., METROSTAV a.s., Bratislava a Marti a.s.

6 BANÍCTVO A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

6.1 Odvaly, výsypky a odkaliská

Úrad eviduje v svojej miestnej pôsobnosti spolu 40 odvalov a odkalísk zaradených ako úložiská odpadov z ťažobného priemyslu do kategórií A a B. V kategórii A sú zaradené 2 odkaliská a v kategórii B je evidovaných 5 odkalísk.

Úrad taktiež eviduje nezaradené 4 odkaliská, na ktorých je uložený odpad z ťažobného priemyslu (tieto úložiská nie sú zaradené do príslušnej kategórie z dôvodu, že ich pôvodca v čase vzniku tejto legislatívnej požiadavky už neexistoval alebo už bol v úpadku).

Úrad v roku 2024 pristúpil k uzavretiu odvalu Trebejov a odkaliska Orlov kategórie B a vykonal preradenie odkaliska Markušovce z kategórie A do kategórie B

Evidencia odvalov, výsypiek a odkalísk je uvedená v prílohách č. 47 a č. 48.

Úrad vykonal v roku 2024 v súčinnosti s Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky štátny dozor na úložiskách kategórie A a B v zmysle schváleného plánu inšpekcií na úložiskách odpadov z ťažobného priemyslu.

6.2 Rekultivácia plôch

Organizácia Lom Drienovec s.r.o. pri činnosti vykonávanej bankým spôsobom vytvárala záverné stený so sklonom 60°.

Organizácia Danucem (Slovensko) a.s. v DP „Čaňa“ pokračovala v rekultivácii parciel, na rekultiváciu sa využila technologická skrývka, ktorou sa zavážali vyťažené priestory v ťažobnom jazere. Na vrchnú časť rekultivovanej plochy sa ukladala orničná vrstva zeminy.

Organizácia Carmeuse Slovakia, s.r.o. v DP „Včeláre“ vytvárala záverné steny so sklonom 70° a plánovaným generálnym uhlom 55°. Na bermách budú zachytené uvoľnené zvetralé vápence, ktoré s navozenou humusovou vrstvou časom vytvoria litosféru pre rast vegetácie podobnej vegetačnému okoliu. Po dosiahnutí konečnej úrovne lomu wydobyť priestor sa zakryje humusovou vrstvou cca 50 cm a rekultivovaná plocha sa zalesní porastom vhodným pre tunajšie podnebie.

Organizácia Carmeuse Slovakia, s.r.o. v DP „Gombasek“ po dosiahnutí konečnej úrovne lomu sa na bermách budú zachytávať uvoľnené zvetralé vápence, ktoré s navozenou humusovou vrstvou cca 50 cm časom vytvoria litosféru pre rast vegetácie podobnej vegetačnému okoliu. Rekultivovaná plocha sa zalesní porastom vhodným pre tunajšie podnebie.

Organizácia LB MINERALS SK, s.r.o. v DP „Ťahanovce“ súčasne s postupom ťažby vykonávala aj zahľadzovanie následkov po ťažobnej činnosti a ochrannú rekultivačnú činnosť (vyžíňanie, ochrana proti škodcom, postrek) a v DP „Michaľany“ pokračovala s rekultiváciou vyťažených častí ložiska zavázaním skryvkového materiálu.

Organizácia Pozemkové spoločenstvo urbarialistov v Batizovciach za rok 2024 v rámci likvidácie wydobyť priestoru v DP Batizovce I realizovala rekultiváciu navázaním zeminy z rekonštrukcie železničnej trate Poprad – Štrba, rekultivácia sa vykonala na ploche o výmere 2,000 ha. Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie predĺžil platnosť rozhodnutia OU-PO-OSZP2-2022/006425-007 rozhodnutím OUOSZP2-2024-007/FA do 15.05.209 a rozširuje plochu P1 z pôvodných 2,00 ha na 4,995 ha a kubatúru 67 645 m³ na 158 244 m³. Aktuálna plocha likvidácie P1+P2 je 8,798 ha s kubatúrou 270 000 m³.

Organizácia Rudohorská investičná spoločnosť, a.s. na odkalisku Rožňava vykonávala v roku 2024 technickú rekultiváciu pozostávajúcu z vyrovnávania priehlbín po ťažbe.

Organizácia NAFTA a.s. v roku 2024 v DP „Moravy“ vykonávala podpovrchové práce na likvidácii banského diela (sondy) Moravany 1. Biologickou rekultiváciou boli ukončené likvidácie sond/vrtov Vrbnica 2, Pavlovce 4, Stretava 48,18,40 a 12.

6.3 Ochrana povrchu

Organizácia Rudné bane, š.p. Banská Štiavnica v roku 2024 vykonávala pravidelnú údržbu odkaliska Bodnarec v Slovinkách a odkaliska Smolník v Smolníckej Hute. Ďalej v lokalite Slovinky a Rudňany – Rochus obzor boli vykonávané merania množstva a kvality vypúšťaných vôd a bolo definitívne zabezpečenie vstupu do banského diela – Tunel Rochus Rudňany. Zároveň boli vykonávané kontroly odvádzania banských vôd z dedických štôlni Slovinky a Rudňany.

Ďalej organizácia vykonávala prečistenie odtokovej kanalizácie štôlne Augusta – Rožňava, ako aj samotnej štôlne.

V DP Nižná Slaná boli vykonané kontroly výtoky banských vôd zo štôlne Marta aj kontrola štôlne Jozef.

Organizácia MEOPTIS, s.r.o. v DP „Košice“, na bani Bankov v roku 2023 vykonávala bezpečnosť práce a prevádzky banských podzemných objektov a súvisiacich objektov

na povrchu, prečerpávala banskú vodu do hlavnej čerpacej stanice a následne na povrch a zabezpečovala obsluhu ťažného zariadenia Jamy Východ v súvislosti s fáráním do podzemia. Ďalej organizácia prevádzkovala skládky na povrchu na uloženie stavebného materiálu a začala s jej uzatváraním a rekultiváciou. Súhlas s vykonávanými prácami sa vykonáva na základe rozhodnutia odboru životného prostredia OU Košice.

Organizácia Gemerská nerudná spoločnosť a.s. Hnúšťa vykonáva ročné zameranie nivelačného bodového poľa, v súvislosti s meraním poklesov štátnej cesty III/531 013 Hnúšťa – Polom a taktiež v súvislosti s kontrolou stability ochranného piliera pod cestou zo strany zárezu. Výškové meranie sa uskutočnilo 15.11.2024 hlavným banským meračom, na základe ktorého možno konštatovať, že pri všetkých meraných bodoch došlo k zanedbateľným zvislým posunom.